

Paritair Subcomité voor het bedrijf van de groeven van niet uit te houwen kalksteen en van de kalkovens, van de bitterspaatgroeven en -ovens op het gehele grondgebied van het Rijk

Sous-commission paritaire de l'industrie des carrières de calcaire non taille et des fours a chaux, des carrières de dolomies et des fours a dolomies de tout le territoire du Royaume

Collectieve arbeidsovereenkomst van 30 juni 2003

Convention collective de travail du 30 juin 2003

Arbeidsvoorwaarden van de werklieden en werksters

Conditions de travail des ouvriers et ouvrières

HOOFDSTUK I. Toepassingsgebied

CHAPITRE Ier. Champ d'application

Artikel 1. Deze collectieve arbeidsovereenkomst is van toepassing op alle werkgevers en werknemers die ressorteren onder het Paritair Subcomité voor het bedrijf van de groeven van niet uit te houwen kalksteen en van de kalkovens, van de bitterspaatgroeven en -ovens op het gehele grondgebied van het Rijk.

Article 1er. La présente convention collective de travail s'applique a tous les employeurs et travailleurs ressortissant a la Sous-commission paritaire de l'industrie des carrières de calcaire non taille et des fours a chaux, des carrières de dolomies et des fours a dolomies de tout le territoire du Royaume.

Onder "werknemers" worden de werklieden en de werksters verstaan.

Par "travailleurs" on entend : les ouvriers et les ouvrières.

HOOFDSTUK II.

Beroepenclassificatie en beroepsbekwaamheid

CHAPITRE II.

Classification et qualification professionnelle

Art. 2. De hierna volgende classificatie wordt vastgesteld om de hiërarchie in het beroep volgens de aard van de arbeid te bepalen.

Art. 2. La classification ci-après est établie en vue de fixer la hiérarchie dans la profession, d'après la nature du travail.

NEERLEGGING-DEPOT	REGISTR.-ENREGISTR.	NR.	68908 (6) 10/09
22-09-2003	10-12-2003	N°	

Art. 3. De werknemers in de in artikel 1 bedoelde ondernemingen, worden in de volgende beroepcategorïen ingedeeld; degenen die in deze opsomming niet zijn opgenomen, worden op het niveau van de onderneming ingedeeld. De werkgever zal zich daarom zoveel mogelijk laten leiden door de verschillende bepalingen en de vakbondsafvaardiging inlichten, zo deze bestaat, of, bij ontstentenis ervan, de meerderheid van de werknemers.

Categorie A.

Bepaling: de werknemers die een gedeelte van de verantwoordelijkheid en een gedeelte van het gezag dragen in een bepaalde dienst.

Tot deze categorie behoren onder meer :

de **chef-schietmeester**, die wordt beschouwd als een werknemer die bevelen mag geven aan het personeel dat belast is met het boren en het schieten van mijnen, zonder van het bedrijfshoofd omstandige onderrichtingen te ontvangen;

de **chef-kalkbrander**, die wordt beschouwd als een werknemer die bevelen mag geven aan het personeel dat belast is met het vullen van de ovens en dat verantwoordelijk is voor het inschieten, zonder van het bedrijfshoofd omstandige onderrichtingen te ontvangen, onder meer inzake het doseren van de steenkolen en het aflaten van de ladingen;

de **onderhoudschef**, die wordt beschouwd als een werknemer of een ploegbaas die bevelen mag geven aan het personeel belast met het onderhoud van al of een gedeelte van het materieel, zonder van het bedrijfshoofd omstandige onderrichtingen te ontvangen.

Art. 3. Les travailleurs occupés dans les entreprises visées à l'article 1er sont répartis dans les catégories professionnelles ci-après; ceux que cette énumération ne reprend pas sont répartis au niveau de l'entreprise. Pour ce faire, l'employeur s'inspire, autant que possible, des différentes définitions et informe la délégation syndicale la où elle existe ou, à défaut, la majorité des travailleurs.

Categorie A.

Définition : les travailleurs ayant une part de responsabilité et une part d'autorité dans un service déterminé.

Appartiennent notamment à cette catégorie :

le **chef-mineur**, considéré comme travailleur pouvant commander le personnel préposé au forage et au tirage des mines, sans recevoir d'instructions détaillées du chef d'exploitation;

le **chef-chaufournier**, considéré comme travailleur pouvant commander le personnel préposé à l'alimentation des fours et ayant la responsabilité de l'enfournement sans recevoir d'instructions détaillées du chef d'exploitation, notamment en ce qui concerne le dosage du charbon et la descente des charges;

le **chef d'entretien**, considéré comme un travailleur ou un brigadier pouvant commander le personnel préposé à l'entretien de tout ou partie du matériel, sans recevoir d'instructions détaillées du chef d'exploitation.

Categorie B.

Bepaling : de vaklieden

Tot deze categorie behoren onder meer :

de mecaniciens, schietmeesters, leggers van spoorverbindingen, smeden, elektriciens, lassers, bankwerkers, draaiers, metselaars, schrijnwerkers, bestuurders van locomotieven die kunnen meewerken aan het herstellen, het monteren en het regelen, de schop-, kraan- of bulldozerconducteurs die uitdelven, de stokers van moderne ovens, de steenbrekers.

Categorie C.

Bepaling : de vaklieden van de sector "steengroeven" die een passende opleiding moeten ontvangen.

Categorie B.

Définition : les travailleurs de métier.

Appartiennent notamment a cette categorie :

les mecaniciens, mineurs, poseurs de voies de raccordement, forgerons, électriciens, soudeurs, ajusteurs, tourneurs, **maçons**, menuisiers, conducteurs de locomotives pouvant participer au dépannage, au montage et au réglage, les conducteurs de **pelle**, de **grue** ou de bulldozer travaillant a l'**extraction**, les cuiseurs de fours modernes, les casseurs.

Categorie C.

Définition : les travailleurs de métier du secteur "carrières" ayant du faire un apprentissage adéquat.

Tot deze categorie behoren onder meer :

de boorders voor mijnen of voor springbussen in rotsen, op puin en op blokken op de grond, kalk-branders, fabricagearbeiders die instaan voor de goede werking van de mechanische werktuigen welke zij moeten bedienen, de vrachtwagenbestuurders die een intensief en aanhoudend werk verrichten.

Categorie D.

Bepaling : de schieters van springbussen op blokken op de grond, de vrachtwagenbestuurders die niet in categorie C opgenomen zijn, de wagenaanhakkers met volledige dagtaak.

Categorie E.

Bepaling : de **meerderjarige** werknemers die in een nieuw vak worden opgeleid en zij die een bepaalde arbeid uitvoeren en door de gewoonte een zekere handigheid en vaardigheid verkrijgen zonder dat er van hen speciale kundigheden worden gevergd.

Tot deze categorie behoren onder meer :

de helpers-mecaniciens, de operateurs van moderne ovens die niet verantwoordelijk zijn voor het bakken, de uithalers, de bestuurders van locomotieven op smalspoor, de leggers van "Decauvillesporen", de lossers-kraanmannen, de zakkenvullers, de wegers-pointeers.

Appartiennent notamment a cette categorie :

les foreurs de mines ou de pétards au rocher, sur éboulis et sur bloes au sol, les chauffourniers, les ouvriers de fabrication ayant la responsabilité du bon fonctionnement des engins mécaniques qui leur sont confiés, les chauffeurs de camions qui fournissent un travail intensif et soutenu.

Categorie D.

Définition : les tireurs de pétards sur bloes au sol, les chauffeurs de camions non repris a la categorie C, les accrocheurs de wagons a temps plein.

Categorie E.

Définition : les travailleurs majeurs en formation dans un nouveau métier et ceux qui exercent un travail déterminé dont l'habitude leur confere une certaine habilité et dextérité, sans exiger des connaissances spéciales.

Appartiennent notamment a cette categorie :

les **aides-mécaniciens**, les operateurs de fours modernes n'ayant pas la responsabilité de la cuisson, les défourneurs, les conducteurs de locomotives a voies étroites, les poseurs de voies "Decauville", les débardeurs-grutiers, les ensacheurs, les peseurs-pointeurs.

Categorie F.

Bepaling : de werknemers die een lastige arbeid verrichten of welke een intensieve en aanhoudende lichaamsinspanning vergt.

Tot deze categorie behoren onder meer :

de vullers , de sorteerdere, de "taqueurs", de lossers aangesteld aan het laden en lossen van steenkolen, kalkstenen en sintels aan de oven, de helpers-metselaars.

Categorie G.

Bepaling : de werknemers die lichte arbeid verrichten waarvoor geen opleiding wordt vereist.

HOOFDSTUK III. *Arbeidsduur*

Art. 4. A. De gemiddelde wekelijkse arbeidsduur, berekend op jaarbasis, blijft behouden op 36 uur 40 minuten en vanaf 1 juli 2003 op 36 uur 00 minuten. Ze moet nauwgezet worden toegepast.

De overgang van 36 uren 40 minuten naar 36 uren 00 minuten zal gebeuren zonder loonverlies, volgens modaliteiten (zoals een vermindering van de dagelijkse en/of wekelijkse arbeidsduur en/of de toekenning van compensatierustdagen) die worden bepaald op het niveau van de onderneming in functie van de noden voor een optimale organisatie van de productie, op initiatief van de directie en met naleving van de overlegprocedures waarin is voorzien voor de wijziging van de arbeidstijdregelingen. Dit mag geen individuele arbeidsoverlast teweegbrengen.

Categorie F.

Définition : les travailleurs qui exercent un travail incommode ou exigeant un effort physique intense et continu.

Appartiennent notamment a cette categorie :

les verseurs, les trieurs, les taqueurs, les débardeurs préposés au **chargement** et au **déchargement** des charbons, calcaires et cendrées au four, les aides-maçons.

Categorie G.

Définition : les travailleurs qui effectuent un travail léger n'exigeant aucun **apprentissage**.

CHAPITRE III. *Durée du travail*

Art. 4. A. La durée hebdomadaire moyenne du travail, calculée sur une base annuelle, est fixée a 36 heures 40 minutes et a partir du 1er juillet 2003, a 36 heures 00 minute. Elle doit être scrupuleusement respectée.

Le passage de 36 heures 40 minutes a 36 heures 00 minute s'effectuera sans perte de salaire, selon des modalités (telles qu'une réduction de la durée journalière et/ou hebdomadaire du travail et/ou l'octroi de jours de repos compensatoires) définies au niveau de l'entreprise en fonction des impératifs d'organisation optimale de la production, a l'initiative de la direction et dans le respect des procédures de concertation prévues pour la modification des horaires de travail. Il ne pourra entraîner de surcharge individuelle de travail.

Als de overgang van 36 uren 40 minuten naar 36 uren 00 minuten gebeurt door de toekenning van compensatierustdagen, wordt voor deze dagen een planning opgemaakt, overeenkomstig het hieronder vermelde punt F.

B. Bij de arbeidsstelsels met effectieve wekelijkse prestaties waarvan de duur hoger ligt dan de gemiddelde wekelijkse arbeidsduur berekend op jaarbasis worden compensatierustdagen toegekend, die worden bezoldigd aan het normale loon in de zin van de wetgeving betreffende de feestdagen en gepland zoals bepaald in het hieronder vermelde punt F.

Per reeks van effectief gepresteerde of gelijkgestelde uren die overeenstemmen met het wekelijks effectief arbeidsstelsel heeft de werknemer recht op een aantal uren compensatierust dat gelijk is aan het verschil tussen het effectief wekelijks arbeidsstelsel en de gemiddelde wekelijkse arbeidsduur berekend op jaarbasis.

Om het behoud van inkomen te waarborgen, wordt een vermenigvuldigingscoëfficiënt toegepast, ofwel op het loon uitgedrukt in het 40 urenstelsel, ofwel op het aantal gepresteerde of gelijkgestelde uren. Deze coëfficiënt is gelijk aan 40 gedeeld door het wekelijks effectief arbeidsstelsel, waarbij het quotiënt wordt afgerond tot de dichtst bijzijnde vierde decimaal.

C. Voor de werknemers die volcontinu of in op-eenvolgende ploegen werken, blijft de wekelijkse arbeidsduur behouden op 40 uur. In deze arbeidstijdregeling worden eveneens in de zin van de wetgeving op de feestdagen tegen het normale loon betaalde en zoals in punt F hierna bepaald geplande inhaalrustdagen toegekend.

Per schijf van 40 werkelijk gewerkte of hiermee gelijkgestelde uren heeft de werknemer recht op 4 uur inhaalrust.

Si le passage de 36 heures 40 minutes à 36 heures 00 minute s'effectue par l'octroi de jours de repos compensatoires, ces jours font l'objet d'une planification, conformément au point F. ci-dessous.

B. Les régimes de travail prévoyant des prestations hebdomadaires effectives d'une durée supérieure à la durée hebdomadaire moyenne de travail calculée sur base annuelle s'accompagnent de l'octroi de jours de repos compensatoires, rémunérés au salaire normal au sens de la législation sur les jours fériés et planifiés comme précisé au point F. ci-dessous.

Le travailleur a droit, par série d'heures effectivement prestées ou assimilées correspondant au régime de travail effectif hebdomadaire, à un nombre d'heures de repos compensatoire égal à la différence entre le régime de travail effectif hebdomadaire et la durée hebdomadaire moyenne de travail calculée sur base annuelle.

Afin d'assurer le maintien du revenu, un coefficient multiplicateur est appliqué soit à la rémunération exprimée en régime 40 heures, soit au nombre d'heures prestées ou assimilées. Ce coefficient est égal à 40 divisé par le régime de travail effectif hebdomadaire, le quotient étant arrondi à la quatrième décimale la plus proche.

C. Pour les travailleurs occupés en feux continus ou en équipes successives, la durée hebdomadaire effective du travail reste fixée à 40 heures. Ce régime de travail s'accompagne également de jours de repos compensatoires rémunérés au salaire normal, au sens de la législation sur les jours fériés et planifiés comme précisé au point F. ci-dessous.

Par série de 40 heures effectivement prestées ou assimilées, le travailleur a droit à 4 heures de repos compensatoires.

D. Indien door de ondernemingsraad of, bij ontstentenis hiervan, door de werkgever en de vertegenwoordigers van de vakorganisaties andere arbeidstijdregelingen worden vastgesteld betekent dit of zal dit betekenen dat deze bedragen en coëfficiënten verhoudingsgewijs moeten worden aangepast.

E. Per werknemer wordt een individuele rekening bijgehouden, waarin het aantal normale werkelijk gewerkte of gelijkgestelde uren, zoals hierna wordt omschreven, wordt vermeld.

Met normale wettelijke arbeidsprestaties met het oog op de toekenning van inhaalrustdagen worden gelijkgesteld :

- de tien betaalde feestdagen;
- de dagen kort verzuim;
- de dagen die recht geven op een gewaarborgd weekloon;
- de dagen die recht geven op een vergoeding waarin de collectieve arbeidsovereenkomst nr.12 van 28 juni 1973 betreffende het toekennen van een gewaarborgd maandinkomen aan de werklieden in geval van arbeidsongeschiktheid, ingevolge ziekte, ongeval van gemeen recht, arbeidsongeval of beroepsziekte, gesloten in de Nationale Arbeidsraad, voorziet;
- de dagen recuperatie van overuren;
- de inhaalrustdagen;
- de dag van "Sinte-Barbara";
- de verlofdagen voor vakbondsopleiding;

D. D'autres régimes de travail fixés en conseil d'entreprise ou, a défaut, entre l'employeur et les représentants des organisations syndicales impliquent ou impliqueront une adaptation proportionnelle de ces montants et coefficients.

E. Un compte individuel est tenu par travailleur indiquant le nombre d'heures normales effectivement prestées ou assimilées au sens précisé ci-après.

Sont assimilés a des prestations normales effectives pour l'octroi de jours de repos compensatoires :

- les dix jours fériés payés;
- les jours de petit chômage;
- les journées donnant lieu a un salaire hebdomadaire garanti;
- les journées donnant lieu a une indemnité visée par la convention collective de travail n° 12 du 28 juin 1973 concernant l'octroi d'un salaire mensuel garanti aux ouvriers en cas d'incapacité de travail résultant d'une maladie, d'un accident de droit commun, d'un accident du travail ou d'une maladie professionnelle, conclue au Conseil national du travail;
- les journées de récupération d'heures supplémentaires;
- les journées de repos compensatoires;
- le jour de "Sainte-Barbe";
- les congés pour formation syndicale;

- de dagen afwezigheid genomen in het kader van het educatief betaald verlof.

- les absences prises dans le cadre du congé-éducation payé.

Met arbeidsdagen worden evenwel niet gelijkgesteld :

Par contre, ne sont pas assimilés a des jours de travail :

- de dagen betaald verlof;

- les congés payés;

- de dagen werkloosheid.

- les jours de chômage.

De programmatie van de inhaalrustdagen wordt vastgesteld op het niveau van de ondernemingen, rekening houdend met de eigenheid en de vereisten inzake de werking van elke dienst.

La programmation des jours de repos compensatoires est déterminée au niveau des entreprises, compte tenu des particularités et des exigences de fonctionnement de chaque service.

De ondernemingsraad of, bij ontstentenis hiervan, de werkgever en de vakbondsafvaardiging, moeten ten minste zes collectieve inhaalrustdagen - waaronder "Sinte-Barbara"- vaststellen die voor de werknemers zullen gelden.

Le conseil d'entreprise ou, a défaut, l'employeur et la délégation syndicale doivent fixer au moins six jours de repos compensatoires collectifs - parmi lesquels la "Sainte-Barbe" - qui s'imposeront aux travailleurs.

De dagen die eventueel reeds collectief werden vastgesteld, zullen worden meegerekend in dit quota.

Les jours éventuellement déjà fixés collectivement seront considérés comme compris dans ce quota.

Behalve indien een akkoord in het tegenovergestelde voorziet, mag elke inhaalrustdag niet in halve dagen of samen met dagen jaarlijkse vakantie worden genomen.

Sauf accord contraire, chaque jour de repos compensatoire ne peut être fractionné en demi-journée, ni accolé a des jours de vacances annuelles.

Zij worden slechts betaald op het ogenblik waarop zij werkelijk worden genomen. Zij worden gelijkgesteld met gewerkte dagen voor de toepassing van de sociale wetten.

Ils ne sont payés qu'au moment où ils sont effectivement pris. Ils sont assimilés a des journées prestées pour l'application des lois sociales.

F. De dagen arbeidsduurvermindering worden op ondernemingsvlak ingepland, waarbij rekening wordt gehouden met de noodzaak die dagen binnen het kalenderjaar in te halen.

Deze planning en de organisatie van de arbeidstijdvermindering worden besproken in de ondernemingsraden of, bij ontstentenis hiervan, met de vakbondsafvaardigingen, zonder uitsluitingsmaatregel over nieuwe aanpassingen van de arbeidstijdregelingen.

G. Over de problemen betreffende het tewerkstellingsvolume in de ondernemingen, welke het gevolg zijn van de arbeidstijdverkorting, alsmede van de meest strikte naleving van de **arbeidstijdregelingen**, zal voortdurend overleg worden gepleegd in de ondernemingsraden of, bij ontstentenis hiervan, met de vakbondsafvaardigingen.

F. Les jours de réduction du temps de travail sont planifiés au niveau des entreprises, compte tenu de la nécessité de récupérer ces jours dans l'année civile.

Cette planification et l'organisation de la réduction du temps de travail sont discutés au sein des conseils d'entreprise ou, a défaut, avec les délégations syndicales, sans exclusive sur de nouveaux **aménagements d'horaires**.

G. Les problèmes relatifs au volume de l'emploi dans les entreprises suite a la réduction du temps de travail ainsi qu'au respect le plus strict des horaires de travail feront l'objet d'une concertation permanente au sein des conseils d'entreprises ou, a défaut, avec les délégations syndicales.

HOOFDSTUK IV.

Tewerkstelling, en tewerkstelling van jongeren

Art. 5. a) De inspanningen voor tewerkstelling in 2003 en 2004 zullen onder meer geleverd worden door de uitvoering van de bepalingen betreffende de startbaanovereenkomst, via de aanwerving van werknemers ter vervanging van voltijdse of half-tijdse bruggepensioneerde arbeiders, door 0,10 pct. van de loonmassa te wijden aan vorming en/of beroepsinschakeling van risicogroepen en door de vorming van jongeren in het raam van het industrieel leerlingwezen en het alternerend leren en werken.

De doelstellingen en perspectieven inzake tewerkstelling zullen het voorwerp uitmaken van een mededeling en er zal een evaluatie van het positief effect van de tewerkstellingsmaatregelen op het niveau van de bedrijvengroepen uitgevoerd worden bij de driemaandelijke en jaarlijkse mededelingen van de ondernemingsraden.

Voor de toepassing van dit artikel dient onder "onderneming" te worden verstaan : het geheel van de zetels van eenzelfde industriële groep die vallen onder de bevoegdheid van het Paritair Subcomité voor het bedrijf van de groeven van niet uit te houwen kalksteen en van de kalkovens, van de bitterspaatgroeven en -ovens op het gehele grondgebied van het Rijk.

Het tewerkstellingsniveau in de sector zal einde maart 2004 en einde maart 2005 geëvalueerd worden in het paritair subcomité.

CHAPITRE IV.

Emploi, et emploi des jeunes

Art. 5. a) Les efforts pour l'emploi en 2003 et 2004 seront réalisés notamment par la mise en oeuvre des dispositions relatives à la convention de premier emploi, par l'embauche de travailleurs en remplacement d'ouvriers prépensionnés temps plein ou mi-temps, en affectant 0,10 p.c. de la masse salariale à la formation et/ou à l'insertion professionnelle des groupes à risque, et par la formation de jeunes dans le cadre de l'apprentissage industriel et de la formation en alternance.

Les objectifs et les prévisions d'emploi propres à chaque entreprise feront l'objet d'une information, et une évaluation de l'effet positif des mesures d'emploi au niveau des groupes d'entreprise sera effectuée au niveau des entreprises lors de l'information trimestrielle et annuelle des conseils d'entreprise.

Pour l'application du présent article, il faut entendre par "entreprise" l'ensemble des sièges relevant de la Sous-commission paritaire de l'industrie des carrières de calcaire non taille et des fours à chaux, des carrières de dolomies et des fours à dolomies de tout le territoire du Royaume d'un même groupe industriel.

Le niveau de l'emploi dans le secteur fera l'objet d'une évaluation en sous-commission paritaire fin mars 2004 et fin mars 2005.

b) Om de kansen op een duurzame inschakeling van de jongeren op de arbeidsmarkt te vergroten, kan een opleiding met kwalificatie worden aangeboden in het kader van het industrieel leerlingwezen en/of van de alternerende opleiding, met inachtneming van de wettelijke bepalingen die gelden in deze domeinen.

Voor het industrieel leerlingwezen komt het aan het paritair leercomité - dat in het paritair subcomité moet worden opgericht - toe de voorwaarden inzake tewerkstelling en loon van de industrieel leerlingen vast te stellen.

De opleidingsprogramma's en hun uitvoering zullen ter kennis worden gebracht van de vakbondsorganisaties via de mededeling van deze programma's in de ondernemingsraad en, bij ontstentenis van een raad, aan de vakbondsafvaardiging.

Deze opleidingsregeling mag niet tot gevolg hebben dat een titularis door een leerling wordt vervangen.

De jongere die wordt opgeleid wordt bijgestaan door een stagemeester.

De jongeren die na afloop van hun opleiding geen betrekking zouden hebben gevonden, zullen worden opgenomen in een wervingsreserve die niet alleen bestemd is voor de ondernemingen van de sector, maar ook voor de ondernemingen die ressorteren onder de "Fédération des industries extractives et transformatrices de roches non combustibles (FEDIEX)".

b) Afin d'augmenter les chances d'insertion durable des jeunes dans le marché du travail, une formation qualifiante par le biais de l'apprentissage industriel et/ou de la formation en alternance peut être assurée, et ce dans le respect des dispositions légales applicables en ces domaines.

En ce qui concerne l'apprentissage industriel, il appartiendra au comité paritaire d'apprentissage industriel - a créer au sein de la sous-commission paritaire - de fixer les conditions d'occupation et de rémunération des apprentis industriels.

Les programmes de formation et leur mise en oeuvre effective seront portés a la connaissance des organisations syndicales par la communication de ces programmes au conseil d'entreprise et, a défaut de conseil, a la délégation syndicale.

Le présent régime de formation ne peut avoir pour effet de remplacer un titulaire par un apprenti.

Le jeune en formation sera accompagné par un maître de stage.

Les jeunes qui, au terme de leur formation, n'auraient pas trouvé d'emploi seront versés dans une réserve de recrutement a destination non seulement des entreprises du secteur mais également des entreprises relevant de la "Fédération des industries extractives et transformatrices de roches non combustibles (FEDIEX)".

De paritaire campagnes ter intensivering van de stappen ondernomen voor de bevordering van deze vormingen en van de sector zullen gevoerd worden bij de jongeren en de scholen voor technisch en beroepsopleiding, waarbij de vakbondsorganisaties een actieve bijdrage leveren aan deze campagnes.

Art. 6. In 2003 en 2004 wordt de bijdrage voor de risicogroepen vastgelegd op 0,10 pct. Deze wordt per kwartaal gestort aan het paritair vormingsfonds voor de werklieden van de sector kalksteen-kalkovens op rekeningnummer 310-1117468-17.

Met de geïnde bedragen, onder meer met de eventuele noodzakelijke medewerking van buitenaf, zal worden gezorgd voor de opleiding en de beroepsvervolmaking van de werknemers die in dienst worden genomen in het kader van de brugpensioeringen of van de werknemers aan wie in hetzelfde kader wordt gevraagd andere functies uit te oefenen.

Die bedragen zullen het eveneens mogelijk maken jongeren voor vorming naar het centrum "Terre et Pierre" te sturen.

Het Paritair Opleidingsfonds zal zijn activiteiten voortzetten inzake opvolging van de besteding van de ontvangen bijdragen en bevordering van de opleiding.

Art. 7. Over specifieke en gepaste oplossingen voor de problemen inzake arbeidsorganisatie zal onbevooroordeeld op ondernemingsvlak worden onderhandeld.

Art. 8. A. De werkgevers verbinden er zich toe tijdens de duur van de collectieve arbeidsovereenkomst alles in het werk te stellen om geen personeel te ontslaan om conjuncturele redenen.

Des actions paritaires en vue d'intensifier les démarches entreprises pour la promotion de ces formations et du secteur seront menées auprès des jeunes et des écoles de l'enseignement technique et professionnel, les organisations syndicales apportant une contribution active à ces actions.

Art. 6. En 2003 et 2004, la cotisation pour les groupes à risque est fixée à 0,10 p.c. Elle sera versée trimestriellement au fonds paritaire de formation pour les ouvriers du secteur **chaux-calcaire** sur le compte 310-1117468-17.

Les montants récoltés assureront, notamment avec les éventuels concours extérieurs nécessaires, la formation ou le perfectionnement des travailleurs embauchés dans le cadre des départs en prépension ou des travailleurs appelés à exercer d'autres fonctions dans le cadre de ces départs.

Ces montants permettront également de contribuer à l'envoi de jeunes en formation au Centre "Terre et Pierre".

Le Fonds paritaire de formation poursuivra ses activités de suivi de l'affectation des cotisations perçues et de promotion de la formation.

Art. 7. Des solutions spécifiques et appropriées aux problèmes d'organisation du travail seront négociées sans a priori au niveau de l'entreprise.

Art. 8. A. Les employeurs s'engagent à mettre tout en oeuvre pendant la durée de la convention collective de travail pour ne pas recourir à des licenciements pour des raisons conjoncturelles.

De gedeeltelijke werkloosheid zal slechts worden ingevoerd indien dit absoluut noodzakelijk is en enkel na overleg in de ondernemingsraden of, bij ontstentenis hiervan, met de vakbondsafvaardigingen.

Dit overleg zal tot doel hebben de toerbeurten en de omvang van de werkloosheid zo vast te stellen dat de individuele weerslag ervan voor de werknemers zo weinig mogelijk nadelig is.

Over alle problemen betreffende het behoud van het tewerkstellingsniveau in de ondernemingen zal voortdurend op paritair niveau overleg worden gepleegd in de ondernemingsraden of met de vakbondsafvaardigingen.

B. Arbeidsovereenkomst voor tijdelijke en/of uitzendarbeid

Het beroep op de arbeidsovereenkomsten voor uitzendarbeid wordt geregeld door de wet van 24 juli 1987. De aanwending ervan zal worden beperkt tot de gevallen bepaald in de wet.

De procedure betreffende de informatie naar de vakbondsafvaardiging en de werknemersorganisaties, zal verlopen zoals zij georganiseerd werd door collectieve arbeidsovereenkomst nr. 36.

De ondernemingen zullen op hun niveau een onthaalprocedure vaststellen voor uitzendkrachten teneinde de informatie van die werknemers inzake de in de onderneming geldende veiligheidsmaatregelen te verbeteren.

En cas de nécessité absolue, il ne sera instauré de chômage partiel qu'après concertation au sein des conseils d'entreprises ou, a défaut, avec les délégations syndicales.

Ces concertations auront pour objet d'établir le roulement et la fréquence du chômage de manière telle que son impact individuel soit le moins dommageable possible pour les travailleurs.

Tous les problèmes relatifs au maintien du niveau de l'emploi dans les entreprises feront l'objet d'une concertation paritaire permanente au sein des conseils d'entreprises ou avec les délégations syndicales.

B. Contrat de travail temporaire et/ou intérimaire

Le recours aux contrats de travail intérimaire est organisé par la loi du 24 juillet 1987. Son utilisation sera limitée aux cas visés par la loi.

La procédure d'information de la délégation et des organisations de travailleurs sera suivie telle qu'organisée par la convention collective de travail n°36.

Les entreprises définiront à leur niveau une procédure d'accueil des travailleurs intérimaires afin d'améliorer l'information de ces travailleurs sur les mesures de sécurité en vigueur dans l'entreprise.

De informatie betreffende de evolutie en de vooruitzichten inzake arbeid zal bij de jaarlijkse en driemaandelijke mededelingen aan de ondernemingsraad worden verstrekt, overeenkomstig de bepalingen van collectieve arbeidsovereenkomst nr. 9, gewijzigd bij collectieve arbeidsovereenkomst nr. 37.

C. Arbeidsovereenkomst voor een bepaalde tijd, voor een duidelijk omschreven werk, ter vervanging van een vaste werknemer en voor uitvoering van **tijdelijke** arbeid

Specifieke gegevens betreffende de arbeidsovereenkomsten met precair statuut zullen aan de ondernemingsraad worden verstrekt met de jaarlijkse en driemaandelijke mededelingen, overeenkomstig de bepalingen van collectieve arbeidsovereenkomst nr. 9 gewijzigd bij collectieve arbeidsovereenkomst nr. 37.

Bij die gelegenheid kan eveneens informatie verstrekt worden in verband met onderaanneming.

Les informations sur l'évolution et les prévisions en matière de travail seront fournies lors des informations annuelles et trimestrielles au conseil d'entreprise, conformément aux dispositions de la convention collective de travail n° 9 telle qu'elle a été modifiée par la convention collective de travail n°37.

C. Contrat a durée déterminée, pour un travail nettement défini, de remplacement et pour l'exécution de travail temporaire

Des données spécifiques concernant les contrats a statut precare seront fournies lors des informations annuelles et trimestrielles au conseil d'entreprise conformément aux dispositions de la convention collective de travail n° 9 telle qu'elle a été modifiée par la convention collective de travail n° 37.

A cette occasion, une information relative a la sous-traitance pourra également être communiquée.

D. Aanwervingscriteria

Ongeacht de toepassing van artikel 12 van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 9 van 9 maart 1972 zullen de werkgevers, bij gelijke kwalificatie en bekwaamheid, met een gunstig apriori rekening houden met de kandidatuur :

- van een uitzendkracht in het geval van aanwerving in het raam van een arbeidsovereenkomst van bepaalde duur;
- van een werknemer tewerkgesteld voor bepaalde duur in het geval van aanwerving in het raam van een arbeidsovereenkomst van onbepaalde duur;

en dat voorzover de kandidaat geschikt is voor de betrekking.

E. Overuren

Er zal slechts beroep worden gedaan op overuren ingeval deze om economische of technische redenen noodzakelijk zouden zijn. Zij zullen worden verricht met inachtneming van de wet van 16 maart 1971.

D. Critères d'embauche

Sans préjudice de l'application de l'article 12 de la convention collective de travail n° 9 du 9 mars 1972, les employeurs prendront en compte avec un a priori favorable, a qualification et aptitude au moins égales, la candidature :

- d'un travailleur intérimaire en cas de recrutement dans le cadre d'un contrat a durée déterminée;
- d'un travailleur occupé a durée déterminée en cas de recrutement dans le cadre d'un contrat de travail a durée indéterminée;

et, ce, pour autant qu'il y ait adéquation du candidat au poste de travail.

E. Heures supplémentaires

Le recours aux heures supplémentaires sera limité aux cas où celles-ci sont nécessitées pour des raisons économiques ou techniques. Elles seront prestées dans le respect de la loi du 16 mars 1971.

F. Onderaanneming

Periodiek zal de raad ingelicht worden over de vooruitzichten inzake onderaanneming. De vakbondsafvaardiging zal zo snel mogelijk op de hoogte gebracht worden van de wijzigingen ten opzichte van die vooruitzichten.

De ondernemingen zullen erover waken de aan het personeel van de onderaannemers te verschaffen informatie inzake veiligheid te verbeteren.

F. Sous-traitance

Une information sur les prévisions de sous-traitance sera périodiquement communiquée au conseil. La délégation syndicale sera informée dans les meilleurs délais des modifications intervenues par rapport a ces prévisions.

Les entreprises veilleront a améliorer l'information a fournir au personnel des sous-traitants en matière de sécurité.

HOOFDSTUK V. Lonen

Art. 9. De minimumbasisuurlonen die op 1 januari 2003 toepasselijk zijn voor de meerderjarige werknemers die tegen het maximum rendement werken en die behoren tot de beroepcategorieën vastgesteld in artikel 3, worden als volgt vastgesteld in een wekelijkse 40-urige arbeidstijdsregeling :

Categorieën :	EUR	Catégories :	EUR
A	10,9888	A	10,9888
B	10,8444	B	10,8444
C	10,6929	C	10,6929
D	10,5356	D	10,5356
E	10,4255	E	10,4255
F	10,3140	F	10,3140
G	10,2329	G	10,2329

Deze lonen stemmen overeen met de schijf 109,68 tot 110,79 van het indexcijfer van de consumptieprijzen.

CHAPITRE V. Salaires

Art. 9. Les salaires horaires minimums de base applicables au 1er janvier 2003 aux travailleurs majeurs travaillant a plein rendement et appartenant aux catégories professionnelles définies a l'article 3, sont exprimés en régime 40 heures/semaine et fixés comme suit :

Ces salaires correspondent a la tranche 109,68 a 110,79 de l'indice des prix a la consommation.

Art. 10. De werknemers die volledige voldoening schenken omdat zij hun vakbekwaamheid hebben verbeterd, mogen normaal binnen hun categorie op een hoger loon aanspraak maken.

Art. 10. Les travailleurs qui, par l'amélioration de leurs qualités professionnelles, donnent entière satisfaction, peuvent normalement prétendre progresser sur le plan salarial à l'intérieur de leur catégorie.

Art. 11. De in artikel 9 vermelde loonbedragen mogen geen afbreuk doen aan gunstigere toestanden die in de ondernemingen bestaan, noch aan de individuele gevallen die een onderzoek op het niveau van de onderneming zouden vereisen.

Art. 11. Les taux de salaires dont mention à l'article 9 ne peuvent porter préjudice aux situations plus favorables existant sur le plan des entreprises ni aux cas individuels qui demanderaient un examen sur le plan de l'entreprise.

Art. 12. De minimumuurlonen van de werknemers die minder dan 20 jaar oud zijn worden berekend op grond van het minimumuurloon van de werknemer van ten minste 20 jaar oud van de beroepscategorie waartoe de betrokkenen behoren, verlaagd tot de volgende percentages :

Art. 12. Les salaires horaires minimums des travailleurs âgés de moins de 20 ans se calculent sur la base du salaire horaire minimum du travailleur âgé d'au moins 20 ans de la catégorie professionnelle à laquelle les intéressés appartiennent, réduit aux pourcentages ci-après :

- Pourcentages - Percentages		
Ages	Non diplômés	Diplômés ou fréquentant régulièrement les cours d'une école professionnelle ou industrielle et dont les cotes atteignent au moins 60 p.c.
Leeftijden	Niet-gediplomeerden	Gediplomeerden of zij die de cursussen van een nijverheids- of beroepsschool volgen en die tenminste 60 pct. van de punten hebben behaald
-	-	-
20 ans/jaar	100	100
19 1/2 ans/jaar	90	100
19 ans/jaar	85	95
18 1/2 ans/jaar	80	90
18 ans/jaar	75	85

Art. 13. De werknemer die minder dan 20 jaar oud is en die de normale arbeid verricht van een werknemer van ten minste 20 jaar, heeft recht op het loon dat overeenstemt met de beroepscategorie waartoe deze laatste behoort.

Art. 13. Le travailleur âgé de moins de 20 ans effectuant le travail normal d'un travailleur âgé d'au moins 20 ans, bénéficie du salaire correspondant à la catégorie professionnelle à laquelle ce dernier appartient.

C. Werknemers die belast zijn met de schoonmaak

Art. 14. Het minimumuurloon van de werknemers die belast zijn met de schoonmaak van de lokalen, en die niet worden vermeld in de artikelen 3 en 9, wordt op 1 januari 2003 vastgesteld op 9,0059 EUR in een wekelijkse arbeidstijdregeling van 40 uren. Dat stemt overeen met de schijf 109,68 tot 110,79 van het indexcijfer van de consumptieprijzen.

HOOFDSTUK VI. *Bijzondere bepalingen*

Art. 15. Iedere heeft arbeider die afwezig is wegens ziekte of ongeval van gemeen recht, recht op de betaling van maximum twee carensdagen per burgerlijk jaar.

De werkgevers alsook alle werknemers en hun vertegenwoordigers zullen hun actieve bijdrage leveren tot de lokale en sectorale initiatieven tot verlaging van de **absenteïsme**graad en de arbeidsongevallen, met bijzondere aandacht voor de frekwentie van afwezigheden wegens ziekte en ongeval.

De sectorale werkgroep zal de problematiek van de arbeidsongevallengraad op het vlak van de sector verder onderzoeken alsook de acties die worden ondernomen met het oog op de verbetering ervan.

Art. 16. De werknemer heeft recht op het loon van zijn in artikel 3 bepaalde looncategorie. Wanneer hij bij gelegenheid in een lagere categorie moet werken, heeft hij recht op zijn gewone loon. Wanneer hij bij gelegenheid in een hogere categorie moet werken, heeft hij recht op het loon van deze categorie.

C. Travailleurs préposés aux travaux de nettoyage

Art. 14. Le salaire horaire minimum des travailleurs préposés aux travaux de nettoyage de locaux, et non repris aux articles 3 et 9, est fixé a 9,0059 EUR en régime hebdomadaire de 40 heures au 1er janvier 2003. Il correspond a la tranche 109,68 a 110,79 de l'indice des prix a la consommation.

CHAPITRE VI. *Dispositions particulières*

Art. 15. Tout travailleur absent pour cause de maladie ou d'accident de droit commun aura droit au paiement de maximum deux journées de carence par année civile.

Les employeurs ainsi que tous les travailleurs et leurs représentants apporteront leur contribution active aux initiatives locales et sectorielles en vue d'une diminution du taux d'absentéisme et des accidents de travail, avec une attention particuliere au taux de fréquence des absences pour maladie et accident.

Le groupe de travail sectoriel poursuivra l'examen de la problématique du taux d'accidents du travail au niveau du secteur et les actions entreprises en vue de son amélioration.

Art. 16. Le travailleur a droit au salaire de sa categorie professionnelle définie a l'article 3. Lorsqu'il est appelé a travailler occasionnellement dans une categorie inférieure, il bénéficie de son salaire habituel. Lorsqu'il est appelé a travailler occasionnellement dans une categorie supérieure, il bénéficie du salaire de cette categorie.

Art. 17. Ingeval de structuur van de onderneming aanzienlijk wordt gewijzigd, worden de werknemers die eventueel beschikbaar, volgens de mogelijkheden en met hun instemming, opnieuw gerangschikt in andere beroepscategorieën of hebben zij bij de wederindienstneming voorrang op de andere werknemers die dezelfde beroepsbekwaamheid hebben; zij worden betaald tegen het loon van de nieuwe categorie waarin zij worden tewerkgesteld.

De bijzondere gevallen mogen ter onderzoek worden voorgelegd aan het contactcomité.

Art. 18. Het loon van de werknemer die niet uitsluitend per uur wordt betaald, is het gemiddelde van de lonen die worden betaald tijdens de periode van vier opeenvolgende weken die aan elke betwisting dienaangaande voorafgaat. De verhogingen die het gevolg zijn van maatregelen die door het paritair subcomité worden getroffen, moeten ook worden toegepast voor de werknemers aan wie een stukloon wordt betaald.

Art. 19. De overuren worden betaald volgens de wettelijke en reglementaire bepalingen.

HOOFDSTUK VII.

Koppeling van de lonen aan het indexcijfer van de consumptieprijzen

Art. 20. De werkelijk betaalde lonen en de bij deze collectieve arbeidsovereenkomst vastgestelde lonen, alsmede de bij de artikelen 21, 22, 23 en 28 vastgestelde toeslagen, worden gekoppeld aan het indexcijfer van de consumptieprijzen, maandelijks bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad door het Ministerie van Economische Zaken.

Zij worden beschouwd als gestabiliseerde lonen zolang het indexcijfer van de consumptieprijzen begrepen is in de indexschijf van 109,68 tot 110,79.

Art. 17. En cas de modification importante dans la structure de l'entreprise, les travailleurs devenus éventuellement disponibles sont, suivant les possibilités et avec leur accord, soit reclassés dans d'autres catégories professionnelles, soit réengagés par priorité sur les autres travailleurs ayant une qualification égale; ils sont payés au salaire de la nouvelle catégorie à laquelle ils sont affectés.

Les cas d'espèce peuvent être soumis à l'examen de la commission de contact.

Art. 18. La rémunération du travailleur qui n'est pas uniquement payé à l'heure, s'entend par la moyenne des salaires payés pendant la période de quatre semaines consécutives précédant toute contestation à ce sujet. Les augmentations découlant des décisions prises par la sous-commission paritaire doivent également concerner les travailleurs payés aux pièces.

Art. 19. Les heures supplémentaires seront payées suivant les dispositions légales et réglementaires.

CHAPITRE VII.

Liaison des salaires à l'indice des prix à la consommation

Art. 20. Les salaires effectivement payés et les salaires fixés par la présente convention collective de travail, ainsi que les indemnités fixées aux articles 21, 22, 23 et 28 sont rattachés à l'indice des prix à la consommation, publié mensuellement au Moniteur beige par le Ministère des affaires Économiques.

Ils sont considérés comme stabilisés aussi longtemps que l'indice des prix à la consommation se situe dans la tranche comprise entre les indices 109,68 à 110,79.

Zij schommelen zowel naar boven als naar beneden met schijven van 1 pct. die volledig ten einde zijn gelopen zowel naar boven als naar beneden, overeenkomstig de volgende tabel die de overschrijdingsindexcijfers naar boven en naar beneden weergeeft :

Indices a la baisse
-
Dalende indexcijfers
-
109,68
110,78
111,89
113,01
114,14
115,28
etc./enz.

De loonschommelingen worden berekend op het laatste loon dat wordt betaald op het ogenblik van de bekendmaking van het indexcijfer dat deze schommelingen veroorzaakt en zij zijn van toepassing vanaf de eerste dag van de maand die volgt op die waarop dit indexcijfer betrekking heeft.

HOOFDSTUK VIII.

Toeslagen voor ploegenarbeid, voor arbeid volgens een schuivende arbeidstijdregeling, voor arbeid op zaterdag, zondag en feestdagen

Art. 21. Toeslagen voor ploegenarbeid

Onverminderd de bepalingen van de artikelen 6 en 36 van de arbeidswet van 16 maart 1971, ontvangen de werknemers die in twee of drie opeenvolgende ploegen werken een toeslag die wordt berekend op basis van het regelingsloon van de categorie G.

Per 1 januari 2003 worden deze toeslagen bepaald op :

Ils varient tant a la hausse qu'a la baisse par des tranches de 1 p.c. entièrement révolues tant a la hausse qu'a la baisse et suivant le tableau ci-après qui fixe les indices de déclenchement a la hausse et en regard les indices a la baisse :

Indices a la hausse
-
Stijgende indexcijfers
-
110,79
111,90
113,02
114,15
115,29
116,44
etc./enz.

Les variations de salaires sont calculées sur le dernier salaire payé au moment de la publication de l'indice entraînant ces variations et sont applicables a partir du premier jour du mois suivant celui auquel se rapporte ledit indice.

CHAPITRE VIII.

Suppléments pour travail en équipes, travail en horaire décalé, horaire du samedi, du dimanche et jours fériés

Art. 21. Suppléments pour travail en équipes

Sans préjudice des dispositions des articles 6 et 36 de la loi du 16 mars 1971 sur le travail, les travailleurs dont le travail est organisé en équipes successives a deux ou trois postes reçoivent un supplément calculé sur la base du salaire barémique de la catégorie G.

Au 1er janvier 2003, ces Suppléments sont fixés a :

10 pct. voor de arbeidsprestaties van 14 tot 22 uur;

10 p.c. pour les prestations de 14 a 22 heures;

20 pct. voor de arbeidsprestaties van 22 tot 6 uur.

20 p.c. pour les prestations de 22 a 6 heures.

De werknemers wier arbeid in twee of drie opeenvolgende ploegen is georganiseerd in de bedrijven die vallen onder het toepassingsgebied van het akkoord en waarin een stelsel van drieploegenarbeid is georganiseerd krijgen een toeslag per uur gelijk aan 1 pct. van het baremaloon van de categorie G voor de prestaties tussen 6 h en 14 h.

Dans les entreprises relevant du **champ d'application de l'accord** et au sein desquelles un régime de travail en trois pauses est organisé, les travailleurs dont le travail est organisé en équipes successives a deux ou trois postes **reçoivent** un supplément horaire **égal** a 1 p.c. du salaire barémique de la catégorie G pour les prestations de 6 a 14 heures.

Art. 22. Toeslagen voor arbeid volgens een "glijdende arbeidstijdregeling"

Art. 22. Suppléments pour travail en "horaire décalé"

Wanneer de arbeid niet in opeenvolgende ploegen wordt georganiseerd, maar volgens een arbeidstijdregeling die verschuift ten opzichte van de normale arbeidstijdregeling, hebben de werknemers recht op een toeslag van 1,0757 EUR per uur voor de uren die zij tussen 22 en 6 uur hebben gewerkt.

Lorsque le travail n'est pas organisé en équipes successives **mais** en horaire décalé par rapport a **l'horaire normal**, les travailleurs ont droit a un supplément de 1,0757 EUR par heure pour les heures prestées entre 22 et 6 heures.

Wanneer de **glijdende arbeidstijdregeling** begint tussen 10 uur en 14 uur, hebben de werknemers recht op een toeslag van 0,3390 EUR voor de uren die zij tussen 10 uur en 14 uur hebben gewerkt, alsook op een toeslag van 0,6267 EUR voor de vanaf 14 uur gewerkte uren.

Lorsque l'horaire décalé commence entre 10 et 14 heures, les travailleurs ont droit a un supplément de 0,3390 EUR pour les heures prestées entre 10 et 14 heures ainsi **qu'à** un supplément de 0,6267 EUR pour les heures prestées a partir de 14 heures.

Wanneer de glijdende arbeidstijdregeling van 14 uur af begint, hebben de werknemers recht op een toeslag van 0,6267 EUR per uur voor de tussen 14 en 22 uur gewerkte uren.

Lorsque l'horaire décalé commence a partir de 14 heures, les travailleurs ont droit a un supplément de 0,6267 EUR par heure pour les heures prestées entre 14 et 22 heures.

De **glijdende arbeidstijdregelingen** die worden ingevoerd op gemeenschappelijk verzoek van de werknemers geven geen recht op betaling van een toeslag.

Les horaires décalés établis a la demande collective des travailleurs ne donnent pas lieu au paiement d'un supplément.

De toestanden die, in hun geheel, gunstiger zijn op het niveau van de onderneming blijven verkregen.

Art. 23. Toeslagen voor zaterdagarbeid

De werknemers wier arbeidstijdregeling een normale arbeidsprestatie op zaterdag meebrengt, ontvangen een toeslag van 2,3254 EUR per gewerkt uur. De werkgeversafvaardiging neemt akte van de wens van de vakorganisaties dat de ondernemingen zouden ingaan op het verzoek van de werknemers om, bij het onderzoek van de arbeidsorganisatie en van de arbeidstijdregelingen, er zoveel mogelijk voor te zorgen dat er geen zaterdagarbeid wordt ingevoerd.

Art. 24. Toeslagen voor zondagarbeid en arbeid op feestdagen (volcontinu)

De in artikel 21 bepaalde ploegenpremies worden verdubbeld voor de arbeidsprestaties die op zon- en feestdagen worden verricht.

Art. 25. Onverminderd de wettelijke en reglementaire bepalingen stemmen de toeslagen waarvan sprake is in de artikelen 21, 22, 23 en 24 en die van toepassing zijn op 1 januari 2003, overeen met de schijf 109,68 tot 110,79 van het indexcijfer van de consumptieprijsen.

HOOFDSTUK IX. *Speciale vergoedingen*

Art. 26. Vergoedingen voor "volcontinue" arbeid

Les situations qui, dans leur ensemble, sont plus favorables sur le plan de l'entreprise, restent acquises.

Art. 23. Suppléments pour travail du samedi

Les travailleurs dont le régime de travail entraîne une prestation normale le samedi, reçoivent un supplément de 2,3254 EUR par heure prestee. La délégation patronale prend acte du souhait des organisations syndicales pour que les entreprises rencontrent la demande des travailleurs d'éviter, dans toute la mesure du possible, le travail du samedi, lors de l'examen de l'organisation du travail et des horaires de travail.

Art. 24. Suppléments pour travail du dimanche et jours fériés (feux continus)

Les primes d'équipes telles que définies à l'article 21 sont doublées pour les prestations effectuées les dimanches et les jours fériés.

Art. 25. Sans préjudice des dispositions légales et réglementaires, les Suppléments visés aux articles 21, 22, 23 et 24 et applicables au 1er janvier 2003 correspondent à la tranche 109,68 à 110,79 de l'indice des prix à la consommation.

CHAPITRE IX. *Indemnités spéciales*

Art. 26. Indemnités pour travail "à feux continus"

De vergoedingen die in artikel 21 worden bepaald, moeten eveneens worden betaald aan de werknemers die onderworpen zijn aan de arbeidstijdregeling voor "volcontinudienst".

Art. 27. Vergoedingen voor ongezond of lastig werk

Werknemers die werken in omstandigheden die duidelijk ongezond zijn, ontvangen een vergoeding van 0,3768 EUR per gepresteerd uur.

Werknemers die in moeilijke omstandigheden ingezet worden voor de herstelling van de ovens ontvangen een vergoeding van 0,7554 EUR per gepresteerd uur.

Deze vergoedingen zijn enkel verschuldigd voor de duur van de prestaties die worden uitgevoerd in deze uitzonderlijke omstandigheden.

Art. 28. De overlonen voor overuren worden berekend op het loon gevoegd bij de toeslagen voor ploegenarbeid of volgens een verschoven arbeidstijdregeling vermeld in de artikelen 21 en 22 en/of vergoedingen voor ongezond of lastig werk vermeld in artikel 27.

De overuren geven daarentegen geen aanleiding tot de betaling van de in artikel 23 vermelde vergoeding.

De betaling van de premie en de berekening van het overloon voor overuren op de uren die aanleiding geven tot de betaling van ploegenpremies (14 uur - 22 uur, 22 uur - 6 uur, 6 uur - 14 uren of verschoven arbeidstijdregeling) gebeurt volgens de volgende modaliteiten :

Les indemnités prévues a l'article 21 sont également payées aux travailleurs soumis a l'horaire dit des "feux continus".

Art. 27. Indemnités pour travail insalubre ou incommode

Les travailleurs travaillant dans des conditions d'insalubrité manifeste bénéficient d'une indemnité de 0,3768 EUR par heure prestee.

Les travailleurs affectés, dans des conditions pénibles, a la réparation des fours, bénéficient d'une indemnité de 0,7554 EUR par heure prestee.

Ces indemnités ne sont dues que pour la durée des prestations effectuées dans ces conditions a caractère exceptionnel.

Art. 28. Les sursalaires pour heures supplémentaires sont calculés sur le salaire majoré des suppléments pour travail en équipes ou en horaire décalé mentionnés aux articles 21 et 22 et/ou des indemnités pour travail insalubre ou incommode mentionnées a l'article 27.

Par contre, les heures supplémentaires ne donnent pas lieu au paiement de l'indemnité mentionnée a l'article 23.

Le paiement de la prime et le calcul du sursalaire pour heures supplémentaires sur les heures donnant lieu au paiement de primes d'équipes (14heures - 22heures, 22heures- 6heures, 6heures - 14heures ou horaire décalé) s'effectue selon les modalités suivantes :

a) Wanneer een werkmán die in een bepaalde ploeg werkt, zijn werk voortzet in de volgende ploeg, zal hij voor de gewerkte overuren, de premie voor de ploeg die zijn gewone ploeg was ontvangen en het overloon verhoogd met deze premie.

b) Ontvangt eveneens een overloon voor overuren berekend op het loon verhoogd met de premie van de werknemer die wordt teruggeroepen tijdens zijn rustweek, voor zover :

- de uren die hij zal werken overuren zullen zijn;

- de uren worden gewerkt in ploeg en niet volgens een normale arbeidstijdregeling.

In dit geval stemt het bedrag van de premie overeen met dat van de ploeg waarin wordt gewerkt.

c) Wanneer een werknemer, die in een bepaalde ploeg (bijvoorbeeld : van 22 uur tot 6 uur) moet werken, wordt opgeroepen om vóór deze ploeg overuren te verrichten (in het gekozen voorbeeld beginnen om 18 uur), geldt de regel voor de uren die werden gepresteerd vóór deze ploeg en is de premie die voor een gewone ploeg (in het gekozen voorbeeld de premie voor de ploeg 22 uur - 6 uur) voor alle gewerkte uren.

Art. 29. Onverminderd de wettelijke en reglementaire bepalingen, stemmen de in artikel 28 bedoelde en vanaf 1 januari 2001 van toepassing zijnde vergoedingen overeen met de schijf 105,40 tot 106,46 van het indexcijfer van de consumptieprijzen.

HOOFDSTUK X.

Speciale uitkeringen in geval van werkloosheid

a) **Lorsqu'un travailleur faisant un poste déterminé prolonge son travail pendant le poste suivant, il touchera pour les heures supplémentaires accomplies, la prime du poste qui était son poste normal et le sursalaire majoré de cette prime.**

b) **Perçoit également un sursalaire pour heures supplémentaires calculé sur le salaire majoré de la prime du travailleur qui est rappelé pendant sa semaine de repos, pour autant :**

- que les heures qu'il va accomplir soient supplémentaires;

- qu'elles soient prestées en poste et non en horaire normal.

Dans ce cas, le taux de la prime est celui afférent au poste effectué.

c) **Lorsqu'un travailleur devant effectuer un poste donné (par exemple : 22 heures - 6 heures) est appelé à effectuer des prestations supplémentaires avant ce poste, (dans l'exemple choisi, commencer à 18 heures), la régie joue pour les heures prestées avant ce poste et la prime est celle du poste normal (dans l'exemple choisi, la prime pour l'équipe 22 heures - 6 heures) pour toutes les heures prestées.**

Art. 29. Sans préjudice des dispositions légales et réglementaires, les indemnités visées à l'article 27 et applicables au 1er janvier 2003 correspondent à la tranche 109,68 à 110,79 de l'indice des prix à la consommation.

CHAPITRE X.

Allocations spéciales en cas de chômage

Art. 30. Met het doel de loonderving te compenseren die het gevolg kan zijn van de werkloosheid waartoe de werkgever beslist in geval van uitzonderlijke weersomstandigheden, zoals hevig vriesweer of onbevaarbaarheid van de Maas, wordt er door de werkgevers aan de werknemers van de in artikel 1 bedoelde ondernemingen een dagelijkse uitkering toegekend.

De dagelijkse uitkering wordt vastgesteld op 6,45 EUR. Deze uitkering is gedurende maximaal veertig dagen per kalenderjaar verschuldigd.

Art. 31. In geval van economische werkloosheid, kent de werkgever aan de werknemers een bijkomende werkloosheidsuitkering toe van 6,45 EUR per dag gedurende maximum 90 dagen per kalenderjaar.

Art. 32. In geval van werkloosheid om andere redenen dan die waarin is voorzien in de artikelen 30 en 31, en die vreemd zijn aan de onderneming, kent de werkgever aan de werknemers een bijkomende werkloosheidsuitkering toe van 6,45 EUR per dag gedurende maximum 5 dagen per kalenderjaar.

HOOFDSTUK XI. *Bijzonder verlof*

Art. 33. Met het oog op een maximaal behoud van activiteit in de ondernemingen en zonder afbreuk te doen aan de wettelijke vakantie en eventuele compensatierustdagen toegekend met toepassing van artikel 4 wordt :

- een betaalde verlofdag toegekend ter gelegenheid van het feest van Sinte-Barbara;
- een betaalde verlofdag toegekend ter gelegenheid van het feest van de Franse Gemeenschap.

Art. 30. Dans le but de compenser les pertes de salaires pouvant résulter de la mise au chômage décidée par l'employeur en cas de circonstances climatiques exceptionnelles telles que le gel excessif ou l'impossibilité de naviguer sur la Meuse, une allocation journalière est allouée par les employeurs aux travailleurs des entreprises visées à l'article 1er.

L'allocation journalière est fixée à 6,45 EUR. Cette allocation est due au maximum pendant quarante jours par année civile.

Art. 31. En cas de chômage pour raisons économiques, l'employeur alloue aux travailleurs une allocation complémentaire de chômage d'un montant de 6,45 EUR par jour et ce pendant une durée maximum de 90 jours par année civile.

Art. 32. En cas de chômage pour des motifs autres que ceux prévus aux articles 30 et 31 et extérieurs à l'entreprise, l'employeur alloue aux travailleurs une allocation complémentaire de chômage d'un montant de 6,45 EUR par jour et ce pendant une durée maximum de 5 jours par année civile.

CHAPITRE XI. *Congés particuliers*

Art. 33. Avec le souci de préserver au maximum l'activité dans les entreprises et sans préjudice des vacances légales et des éventuels jours de repos compensatoires octroyés en application de l'article 4, il est accordé :

- un jour payé de congé à l'occasion de la fête de la **Sainte-Barbe**;
- un jour payé de congé à l'occasion de la fête de la **Communauté française**.

De wijzen van toekenning van deze dagen zullen worden bepaald op het niveau van de ondernemingen.

HOOFDSTUK XII.
Premie voor "Sinte-Barbara"

Art. 34. Op de feestdag van "Sinte-Barbara" wordt een geschenkcheque ter waarde van 24,79 EUR toegekend aan alle werknemers die op deze datum in het personeelsregister van de onderneming ingeschreven zijn en die, ofwel :

- a) de laatste werkdag vóór "Sinte-Barbara" in de onderneming voor een normale productie hebben gezorgd;
- b) hoewel zij gewond of ziek zijn, minstens één dag gedurende het lopende jaar in de onderneming hebben gewerkt;
- c) hun eventueel verzuim op de laatste werkdag vóór "Sinte-Barbara" hebben verantwoord.

Deze geschenkcheque moet uiterlijk op 31 december van elk jaar aan de rechthebbenden worden uitgereikt.

HOOFDSTUK XIII. *Eindejaarspremie*

Art. 35. A. Principe

De eindejaarspremie bedraagt voor een volledig werkjaar 117 maal het loon G zoals bepaald in artikel 9 hierboven.

Les modalités d'octroi de ces jours seront définies au niveau des entreprises.

CHAPITRE XII.
Prime de la "Sainte-Barbe"

Art. 34. Le jour de la fête de la "Sainte-Barbe", un cheque-cadeau d'une valeur de 24,79 EUR est octroyé à tous les travailleurs inscrits à cette date au registre du personnel de l'entreprise et qui ont, soit :

- a) assuré une production normale dans l'entreprise le dernier jour de travail précédant le jour de la "Sainte-Barbe";
- b) bien que blessés ou malades, travaillé au moins un jour dans l'entreprise pendant l'année en cours;
- c) justifié leur absence éventuelle du dernier jour de travail précédant la "Sainte-Barbe".

Ce cheque-cadeau doit être remis aux bénéficiaires au plus tard le 31 décembre de chaque année.

CHAPITRE XIII. *Prime de fin d'année*

Art. 35. A. Principe

La prime de fin d'année s'établit pour un exercice complet à 117 fois le salaire G tel que défini à l'article 9 ci-dessus.

Deze premie wordt uiterlijk op 15 februari van het volgende dienstjaar betaald.

Elle est payée le 15 février de l'exercice suivant au plus tard.

Vóór 24 december kan een eerste aanbetaling worden gedaan. In dat geval moet het overblijvend gedeelte van de **eindejaarspremie** uiterlijk op 31 januari na het dienstjaar worden betaald.

Un "a valoir" peut être payé avant le 24 décembre. Dans ce cas, le solde de la prime de fin d'année doit être payée au plus tard le 31 janvier qui suit l'exercice.

B. Toekenningsvoorwaarde : werkelijke arbeid

B. Condition d'octroi : travail effectif

De werknemer die is ingeschreven in het personeelsregister gedurende het volledige dienstjaar, geniet zijn volledige **eindejaarspremie** voor zover hij minstens 4 maanden werkelijke arbeid in de loop van dat dienstjaar aantoonst.

Le travailleur inscrit au registre du personnel durant l'exercice complet bénéficie de l'entière prime de fin d'année pour autant qu'il justifie d'au moins 4 mois de travail effectif au cours dudit exercice.

Indien hij slechts 3 maanden werkelijke arbeid in de loop van het dienstjaar kan aantonen, zal zijn premie worden verminderd tot drie vierden.

S'il ne peut justifier que 3 mois de travail effectif au cours de l'exercice, sa prime sera réduite au trois quarts.

Indien hij slechts 2 maanden werkelijke arbeid in de loop van het dienstjaar kan aantonen, zal zijn premie worden verminderd met de helft.

S'il ne peut justifier que 2 mois de travail effectif au cours de l'exercice, sa prime sera réduite à la moitié.

Indien hij slechts 1 maand werkelijke arbeid in de loop van het dienstjaar kan aantonen, zal zijn premie worden verminderd tot één twaalfde.

S'il ne peut justifier que d'1 mois de travail effectif au cours de l'exercice, sa prime sera réduite à un douzième.

De premie wordt afgeschaft indien de werknemer niet minstens 1 maand werkelijke arbeid in de loop van het dienstjaar kan aantonen.

La prime est supprimée si le travailleur ne peut justifier au moins 1 mois de travail effectif au cours de l'exercice.

C. Betaling *pro rata temporis* ten voordele van:

C. Paiement prorata temporis en faveur :

a) de stagiairs;

b) de werknemers die verbonden zijn door een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd of voor een duidelijk omschreven werk;

c) de werknemers die in de loop van het dienstjaar werden ontslagen om economische redenen;

d) de werknemers die in de loop van het dienstjaar met pensioen, brugpensioen of brugrustpensioen zijn gegaan;

e) de rechtverkrijgenden van een werknemer die in de loop van het dienstjaar is overleden.

D. Uitzondering

Een bedrag van 0,12 EUR per normaal gewerkt uur tijdens het dienstjaar genieten :

a) de werknemers die vóór het einde van het dienstjaar zelf hun arbeidsovereenkomst hebben beëindigd;

b) de werknemers die in de loop van het dienstjaar werden ontslagen om andere dan economische redenen.

Wat voorafgaat doet geen afbreuk aan bij overeenkomst bedongen voordeligere toestanden die op plaatselijk niveau bestaan, waar zij in het bijzonder kunnen worden onderzocht.

a) des stagiaires;

b) des travailleurs engagés dans les Hens d'un contrat a durée **déterminée** ou pour un travail nettement défini;

c) des travailleurs licenciés dans le courant de l'exercice pour un motif économique;

d) des travailleurs pensionnés, prépensionnés ou prépensionnés de retraite dans le courant de l'exercice;

e) des ayants-droit d'un travailleur décédé au cours de l'exercice.

D. Exception

Bénéficient d'un montant équivalent de 0,12 EUR par heure normale prestee dans le courant de l'exercice :

a) les travailleurs ayant mis fin **eux-mêmes** a leur contrat de travail avant la fin de l'exercice;

b) les travailleurs licenciés durant l'exercice pour un motif autre **qu'économique**.

Ce qui précède ne porte pas préjudice aux situations conventionnelles plus avantageuses **existent** au plan local où elles peuvent faire l'objet d'un examen particulier.

Deze opmerking geldt niet voor de bestaande wijze van betaling van de eindejaarspremie, die wordt geregeld door op het niveau van de ondernemingen gesloten akkoorden.

Cette remarque ne concerne pas le mode de paiement existant de la prime de fin d'année régi par les accords pris sur le plan des entreprises.

HOOFDSTUK XIV. *Maaltijdcheque*

CHAPITRE XIV. *Titre repas*

Art. 36. Voor iedere werkelijke werkdag zal aan elke arbeider een **maaltijdcheque** worden toegekend.

Art. 36. Un titre repas par journée de travail effectif sera accordé a chaque travailleur.

De nominale waarde van de maaltijdcheque bedraagt 4,09 EUR. De tegemoetkoming van de onderneming in de prijs van de **maaltijdcheque** bedraagt 3,00 EUR. De bijdrage van de arbeider bedraagt 1,09 EUR per maaltijdcheque.

La valeur faciale du titre repas est de 4,09 EUR. L'intervention de l'entreprise dans le coût du titre repas est de 3,00 EUR. La participation du travailleur est de 1,09 EUR par titre repas.

Deze bijdrage wordt ingehouden op het loonbriefje volgens modaliteiten die moeten worden vastgesteld op het niveau van elke onderneming.

Cette participation est retenue sur la fiche de paie selon des modalités a définir au niveau de chaque entreprise.

De **maaltijdcheques** worden afgeleverd op naam van de arbeider. Om aan deze voorwaarde te voldoen worden de toekenning van de maaltijdcheques, evenals de gegevens die erop betrekking hebben, vermeld op de individuele rekening van de arbeider.

Le titre repas est délivré au **nom** du travailleur. Pour **satisfaire** a cette condition, l'octroi des titres repas ainsi que les données y relatives **figurent** au compte individuel du travailleur.

Op elke maaltijdcheque wordt duidelijk vermeld dat deze slechts kan worden gebruikt voor het betalen van een maaltijd of voor de aankoop van gebruiksklare levensmiddelen.

Chaque titre repas mentionne clairement **qu'il** ne peut être utilisé **qu'en** paiement **d'un** repas ou pour achat d'aliments prêts a la consommation.

HOOFDSTUK XV. *Opzeggingstermijnen*

CHAPITRE XV. *Délais de préavis*

Art. 37. a) Algemene regeling

De opzeggingstermijnen die toepasbaar zijn in geval van ontslag door de werkgever of van ontslag door de werknemer zijn vastgesteld bij koninklijk besluit van 2 oktober 2002 (Belgisch Staatsblad van 23 oktober 2002), in afwijking van de bepalingen van artikel 59 van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten.

b) Opzeggingstermijnen in geval van brugpensioen

De opzeggingstermijnen die toepasbaar zijn in geval van ontslag met het oog op brugpensioen zijn vastgesteld bij koninklijk besluit van 2 oktober 2002 (Belgisch Staatsblad van 23 oktober 2002). Deze opzeggingstermijnen zijn die welke bepaald zijn in artikel 59 van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten op voorwaarde dat deze opzeggingstermijnen worden bevestigd bij collectieve arbeidsovereenkomst gesloten op het niveau van de onderneming.

HOOFDSTUK XVI. *Brugpensioen*

Art. 38. 1. Principe

- De invoering van een stelsel van voltijds brugpensioen voor de werknemers die 58 jaar oud zijn en meer en zijn minstens 25 jaar in loondienst hebben.

Art. 37. a) Régime général

Les préavis applicables en cas de licenciement par l'employeur ou de démission du travailleur sont fixés par l'arrêté royal du 2 octobre 2002 (Moniteur beige du 23 octobre 2002), par dérogation aux dispositions de l'article 59 de la loi du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail.

b) Délais de préavis en cas de prépension.

Les délais de préavis applicables en cas de licenciement en vue de la prépension sont fixés par l'arrêté royal du 2 octobre 2002 (Moniteur beige du 23 octobre 2002). Ces délais de préavis sont ceux prévus par l'article 59 de la loi du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail à la condition que ces délais de préavis soient **confirmés** par convention collective de travail conclue au niveau de l'entreprise.

CHAPITRE XVI. *Prépension*

Art. 38. 1. Principe

- L'instauration d'un régime de prépension à temps plein en faveur des travailleurs âgés de 58 ans et plus qui peuvent bénéficier d'au moins 25 ans de carrière professionnelle en tant que travailleur salarié.

- In het kader van de wettelijke mogelijkheden, invoering van een stelsel van **voltijds** brugpensioen voor de werknemers van 56 jaar en ouder in 2003 en 2004 die, op het ogenblik van de beëindiging van hun arbeidsovereenkomst, 33 jaar beroepsverleden als loontrekkende, waarvan 20 jaar arbeid in een stelsel van ploegenarbeid met nachtprestaties, kunnen bewijzen, zoals bepaald in artikel 1 van collectieve arbeidsovereenkomst nummer 46, gesloten op 23 maart 1990 in de Nationale Arbeidsraad, algemeen verbindend verklaard bij koninklijk besluit van 10 mei 1990.

- Dans le cadre des possibilités légales, instauration d'un régime de prépension temps plein en faveur des travailleurs âgés de 56 ans et plus en 2003 et 2004 et pouvant justifier, au moment de la fin de leur contrat de travail, de 33 ans de carrière professionnelle comme travailleur salarié dont 20 ans de régime de travail en équipes comportant des prestations de nuit tel que prévu à l'article 1er de la convention collective de travail numero 46 conclue le 23 mars 1990 au sein du Conseil national du travail, rendue obligatoire par arrêté royal du 10 mai 1990.

• In het kader van de wettelijke mogelijkheden, de invoering van een stelsel van **halftijds** brugpensioen voor de werknemers van 55 jaar en ouder in de periode waarop deze overeenkomst betrekking heeft, die 25 jaar arbeid in loondienst kunnen aantonen.

- Dans le cadre des possibilités légales, l'instauration d'un régime de prépension à mi-temps en faveur des travailleurs âgés de 55 ans et plus durant la période couverte par la présente convention et pouvant justifier de 25 ans de carrière **professionnelle** comme salarié.

Dat stelsel zal echter slechts gelden in de ondernemingen waarin de organisatorische regels (variabele uurroosters, indeling in andere functies, behoud van de basisbezoldiging, vervanging van afwezigen, ...) werden omschreven.

Ce régime ne sera toutefois applicable que dans les entreprises au sein desquelles des régimes d'organisation (horaires variables, affectation à d'autres fonctions, maintien de la rémunération de base, remplacement d'absents, ...) ont été définies.

2. Toekenningsvoorwaarden

2. Conditions d'octroi

De in punt 1 genoemde werklieden die minstens 6 maanden zullen gewerkt hebben in de loop van de 12 maanden voorafgaand aan hun vertrek met brugpensioen hebben recht op brugpensioen.

Seront bénéficiaires de la prépension, les ouvriers visés au point 1, qui compteront au moins 6 mois de travail au cours des 12 mois qui précèdent leur départ en prépension.

De werknemer ontslagen om dringende reden kan niet van de brugpensioenregeling genieten.

Le travailleur licencié pour faute grave ne peut bénéficier d'un régime de prépension.

3. Modaliteiten van vertrek

3. Modalités de départ

De aanvragen voor brugpensioen zullen geval per geval worden onderzocht, in een positieve geest, waarbij echter naar behoren rekening wordt gehouden met de vereisten van de organisatie van de ondernemingen.

Les demandes de prépension seront examinées cas par cas, dans un esprit positif, les impératifs **d'organisation** des entreprises étant toutefois dûment pris en compte.

De criteria die in overweging zullen worden genomen **zijn** :

- de mogelijkheid om al dan niet te worden overgeplaatst (met inbegrip van de **loonvoorwaarden**);
- de noodzaak om al dan niet de brugpensioneerde in zijn functie te vervangen.

Ingeval geen akkoord wordt bereikt op het vlak van de onderneming, zal het probleem eventueel worden voorgelegd aan de contactcommissie, op initiatief van de meest gereede partij.

4. Financiële voorwaarden

De aanvullende brugpensioenuitkering wordt berekend overeenkomstig de regels vervat in de collectieve arbeidsovereenkomst n. 17 voor het voltijds brugpensioen en in overeenkomst nr. 55 van de Nationale Arbeidsraad voor het **halftijds** brugpensioen.

In het **brutoloon** dat zal dienen voor de berekening van het netto referentieloon, zal rekening worden gehouden met de **eindejaarspremie** en met het aandeel van de werkgever in de maaltijdcheques.

De formule die moet worden toegepast voor de berekening van het maandelijks **brutoreferentieloon** is de volgende :

$$173 \text{ u } 33 * + \text{GJP} + \text{EP}/11 + (21 \times \text{MBW})$$

Les critères qui seront notamment pris en considération sont :

- la possibilité ou non (en ce compris les conditions de rémunération) de **mutation** a un autre poste de travail;
- la nécessité ou non de devoir remplacer le pré-pensionné dans ses fonctions.

En cas d'absence d'accord au niveau de l'entreprise, la commission de contact sera le cas échéant saisie du problème a l'initiative de la partie la plus diligente.

4. Conditions financières

L'allocation complémentaire de prépension est **calculée** conformément aux régies contenues dans la convention collective de travail n° 17 pour ce qui concerne la prépension **temps** plein et dans la convention n° 55 du Conseil national du travail pour ce qui concerne la prépension **mi-temps**.

Toutefois, la rémunération brute qui **servira** au **calcul** de la rémunération nette de référence tiendra compte de la prime de fin d'année et de la part patronale des titres repas.

La formule a utiliser pour le calcul de la rémunération mensuelle brute de référence :

$$173 \text{ h } 33 * + \text{PMA} + \text{PFA}/11 + (21 \times \text{TRP})$$

* 173 u 33 : uitgedrukt in een 40-urenregeling

* 173 h 33 : exprimé en régime 40 heures.

GJP : jaarlijks gemiddelde van de terugkerende premies (zonder overuren)

PMA : moyenne annuelle des primes répétitives (hors heures supplémentaires)

EP : eindejaarspremie

PFA : prime de fin d'année

MBW : tegemoetkoming van de werkgever in de maaltijdbewijzen

TRP : intervention patronale dans le titre repas.

Deze formule geldt, onverminderd voordeligere conventionele toestanden die vroeger bestonden.

Cette formule ne porte pas préjudice aux situations conventionnelles préexistantes plus avantageuses.

Voor de berekening van de aanvullende brugpensioenvergoeding wordt het **halftijds** tijdskrediet gelijkgesteld met een voltijdse tewerkstelling wat betreft de werknemers die minimaal 15 jaar in de onderneming tewerkgesteld zijn geweest in een voltijds arbeidsstelsel en die hun prestaties voor de eerste keer na 50 jaar verminderen ten vroegste 5 jaar vóór de leeftijd voor voltijds brugpensioen.

Pour le calcul de l'indemnité complémentaire de prépension, le crédit **temps a mi-temps** est assimilé a une occupation a temps plein en ce qui concerne les travailleurs ayant été occupés minimum 15 ans dans l'entreprise dans un régime de travail a temps plein et qui réduisent leurs prestations pour la première fois après 50 ans au plus tot 5 ans avant l'age de la prépension a temps plein.

5. Wijzen van vervanging

5. Modalités de remplacement

De vervanging van de voltijds bruggepensioneerde werknemers zal geschieden door aanwerving binnen de onderneming van een werknemer van dezelfde categorie, waarbij elk geval evenwel met de nodige soepelheid wordt benaderd, rekening houdend, meer bepaald, met andere vervangingen van bruggepensioneerden die op het vlak van de onderneming zijn gebeurd of nog moeten gebeuren.

Le remplacement des travailleurs prépensionnés a temps plein s'effectue **par l'engagement** au sein de l'entreprise d'un travailleur de la **même** catégorie, chaque cas étant toutefois traité avec la souplesse nécessaire, compte tenu notamment d'autres remplacements de prépensionnés intervenus ou a intervenir au niveau de l'entreprise.

Deze vervanging zal geschieden:

- bij voorkeur door de indienstneming met een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd van werknemers die beantwoorden aan de eisen van de betrekking waarin moet worden voorzien en die voorheen in de onderneming tewerkgesteld zijn geweest gedurende een periode van 6 maanden, hetzij met een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd, met een stage-overeenkomst of nog, als uitzendkracht;
- zoniet, door de indienstneming van werknemers met een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd of voor onbepaalde tijd.

De vervanging van de bruggepensioneerde werknemers geschiedt overeenkomstig de wettelijke bepalingen.

Bij de overgang van een werknemer naar een stelsel van **halftijds** brugpensioenen moet rekening worden gehouden met de eisen inzake arbeidsorganisatie en met de mogelijkheden inzake **halftijdse** vervanging.

In geval van moeilijkheden bij de uitvoering van deze bepaling zal de **contactcommissie** aangaande het probleem worden gecontacteerd door de meest gereede partij.

Ce remplacement s'effectuera:

- prioritairement par l'embauche dans les Hens de contrats a durée **indéterminée** de travailleurs répondant aux exigences du poste a **pourvoir** et ayant été occupés précédemment dans l'entreprise durant une période de 6 mois, soit dans les **liens** d'un contrat a durée **déterminée**, d'un contrat de stage ou encore a titre de travailleur intérimaire;
- a défaut, par l'embauche de travailleurs dans les liens de contrats a durée déterminée ou indéterminée.

Le remplacement des travailleurs prépensionnés a **mi-temps** s'effectuera **conformément** aux dispositions légales.

Le passage d'un travailleur dans le régime de prépension mi-temps devra tenir compte des contraintes d'**organisation** du travail et des possibilités de remplacement a mi-temps.

En cas de difficulté dans la **mise** en oeuvre de la présente disposition, la commission de contact sera saisie du problème a l'**initiative** de la partie la plus diligente.

HOOFDSTUK XVII.
Levering van veiligheidsschoenen

Art. 39. De werknemers hebben recht op de voordelen waarin hierna is voorzien, voor zover veiligheidsschoenen hun niet ter beschikking worden gesteld door de werkgever :

- 1) hetzij krachtens de artikelen van het Algemeen Reglement betreffende de arbeidsbescherming die toepasselijk zijn in de ondernemingen die worden beschouwd als openluchtgroeven;
- 2) hetzij krachtens besluiten waarbij wordt beslist over de aanvragen om vergunning tot exploitatie van groeven, genomen ter uitvoering van de gecoördineerde wetten op de mijnen, graverijen groeven en, wanneer voorwaarden betreffende de kosteloze levering van veiligheidsschoenen aan de werknemers worden vastgesteld.

Art. 40. De werkgevers leveren kosteloos aan elke werknemer twee paar veiligheidsschoenen per jaar.

Art. 41. De veiligheidsschoenen worden gekozen in overleg met het comité voor preventie en bescherming op het werk van de onderneming of, bij ontstentenis ervan, met de syndicale afvaardiging van de werklieden van de onderneming.

Art. 42. De in artikel 40 vermelde termijn voor de verdeling waarin is voorzien wordt als volgt vastgesteld :

CHAPITRE XVII.
Fourniture de chaussures de sécurité

Art. 39. Les travailleurs ont droit aux avantages prévus ci-après pour autant que des chaussures de sécurité ne soient pas mises a leur disposition par l'employeur :

- 1) soit en vertu des articles du reglement général pour la protection du travail applicables dans les entreprises classées comme carrières a ciel ouvert;
- 2) soit en vertu des arrêtés statuant sur les demandes de **permission d'exploitation** de minières, pris en exécution des lois coordonnées sur les mines, minières et carrières, lorsque sont fixées des conditions relatives a la fourniture gratuite de chaussures de sécurité aux travailleurs.

Art. 40. Les employeurs fournissent gratuitement a chaque travailleur deux paires de chaussures de sécurité par an.

Art. 41. Les chaussures de sécurité sont choisies en accord avec le comité pour la prévention et la protection au travail de l'entreprise ou, a défaut, avec la délégation syndicale représentant les ouvriers de l'entreprise.

Art. 42. Le délai prévu pour la distribution mentionnée a l'article 40 est fixé comme suit :

a) de werknemers die vóór 1 november in dienst worden genomen, ontvangen uiterlijk op 28 februari een paar veiligheidsschoenen en uiterlijk op 31 augustus een tweede paar veiligheidsschoenen;

b) de werknemers die na 1 november in dienst worden genomen, ontvangen :

- één paar veiligheidsschoenen binnen een termijn van één maand na het verstrijken van de proeftijd;

- een tweede paar veiligheidsschoenen zes maanden na de indienstneming.

Art. 43. De waarde van de veiligheidsschoenen wordt teruggevorderd tegen 50 pct. van de aankoopprijs, indien de werknemer die de onderneming verlaat binnen een termijn van zes maanden na de indienstneming, ze niet teruggeeft.

Deze waarde wordt teruggevorderd door van het laatste loon dat aan de werknemer wordt toegekend een bepaalde som af te houden. Deze inhouding mag evenwel geen afbreuk doen aan de bepalingen van de wet van 12 april 1965 betreffende de bescherming van het loon van de werknemers (Belgisch Staatsblad van 30 april 1965).

a) Les travailleurs embauchés avant le 1er novembre reçoivent une paire de chaussures de sécurité au plus tard le 28 février, la deuxième paire de chaussures de sécurité au plus tard le 31 août;

b) Les travailleurs embauchés après le 1er novembre reçoivent :

- une paire de chaussures de sécurité dans un délai d'un mois après expiration de la période d'essai;

- la deuxième paire de chaussures de sécurité six mois après l'embauchage.

Art. 43. La valeur des chaussures de sécurité est récupérée à raison de 50 p.c. du prix d'achat si le travailleur quittant l'entreprise dans un délai de six mois à partir de l'embauchage, ne les restitue pas.

Cette récupération s'effectue par une retenue sur le montant de la dernière paie allouée au travailleur. Cette retenue ne peut toutefois pas porter préjudice aux dispositions de la loi du 12 avril 1965 concernant la protection de la rémunération des travailleurs (Moniteur beige du 30 avril 1965).

HOOFDSTUK XVIII. *Vervoer van de werknemers*

Art. 44. Onverminderd de bepalingen van het Nationaal Interprofessioneel Akkoord van 15 juni 1971 betreffende het vervoer van de werknemers, komt de werkgever tegemoet in de vervoerkosten van de werknemers die geen openbaar vervoermiddel gebruiken en die op 5 of meer km van de onderneming wonen.

Art. 45. De tegemoetkoming van de werkgever wordt berekend op basis van de degressieve schaal voor de tegemoetkoming per kilometer in de sociale abonnementen 2e klasse van de Nationale Maatschappij voor Belgische Spoorwegen.

De afstanden worden vastgesteld, overeenkomstig de officiële dictionnaire van de wettelijke afstanden langs de gewone wegen tussen al de gemeenten van België, die als bijlage bij het koninklijk besluit van 15 oktober 1969 is overgenomen.

Ingeval er evenwel, wegens de plaats van de onderneming en/of de verblijfplaats van de werknemer, onregelmatige geografische toestanden zouden bestaan, mag de tegemoetkoming van de werkgever worden vastgesteld op basis van de werkelijke afstanden, krachtens een op het niveau van de onderneming gesloten paritair akkoord.

CHAPITRE XVIII. *Transport des travailleurs*

Art. 44. Sans préjudice des dispositions de l'accord national interprofessionnel du 15 juin 1971 relatives au transport des travailleurs, l'employeur intervient dans les frais de transport des travailleurs n'utilisant pas un moyen de transport public et habitant à 5 km ou plus de l'entreprise.

Art. 45. L'intervention de l'employeur est calculée sur base de l'échelle dégressive de l'intervention par kilomètre dans les abonnements sociaux de la Société Nationale des chemins de fer beige 2eme classe.

Les distances sont déterminées conformément au dictionnaire officiel des distances légales par les voies ordinaires entre toutes les communes de Belgique, qui figure en annexe de l'arrêté royal du 15 octobre 1969.

Toutefois, dans les cas d'anomalies géographiques résultant de la localisation de l'entreprise et/ou de la résidence du travailleur, l'intervention de l'employeur peut être déterminée sur la base des distances réelles, en vertu d'un accord paritaire conclu au niveau de l'entreprise.

HOOFDSTUK XIX. *Vakbondsopleiding*

Art. 46. Kunnen aanspraak maken op het recht om een vakbondsopdracht te vervullen, wanneer zij worden aangewezen door de vakorganisaties die in het paritair subcomité vertegenwoordigd zijn :

- a) de vakbondsafgevaardigden;
- b) de vertegenwoordigers van het personeel in de ondernemingsraad;
- c) de vertegenwoordigers van het personeel in het comité voor preventie en bescherming op het werk;
- d) en in akkoord met het ondernemingshoofd of met de persoon die deze heeft aangewezen, andere werknemers.

Art. 47. Het recht om vakbondsopdrachten te vervullen wordt uitsluitend toegekend met het oog op deelneming aan cursussen of seminaries :

- a) georganiseerd door de interprofessionele vakverenigingen, de vakcentrales ervan, de gewestelijke federaties van deze verenigingen of centrales;
- b) die tot doel hebben de economische, sociale en technische kennis te vervolmaken, welke kennis de rechthebbenden zich ten nutte zouden kunnen maken bij het vervullen van hun rol als vertegenwoordigers van de werklieden en werksters.

CHAPITRE XIX. *Formation syndicale*

Art. 46. Peuvent bénéficier du droit de mission syndicale lorsqu'ils sont désignés par les organisations syndicales représentées en la présente sous-commission paritaire :

- a) les délégués syndicaux;
- b) les représentants du personnel au conseil d'entreprise;
- c) les représentants du personnel au comité pour la prévention et la protection au travail;
- d) et, en accord avec le chef d'entreprise ou son préposé, d'autres travailleurs.

Art. 47. Le droit de mission syndicale est accordé exclusivement pour la participation a des cours ou séminaires :

- a) organisés par les confédérations syndicales interprofessionnelles, leurs centrales professionnelles, les fédérations régionales de ces confédérations ou de ces centrales;
- b) et visant au perfectionnement des connaissances économiques, sociales et techniques, dont les bénéficiaires pourront tirer profit dans leur rôle de représentants des ouvriers et ouvrières.

Art. 48. Elke onderneming stelt alle in artikel 46 bedoelde rechthebbenden een globaal krediet ter beschikking dat is vastgesteld op 6 dagen per gewoon mandaat en voor de duur van dit mandaat, om hun de mogelijkheid te bieden deel te nemen aan activiteiten voor vakbondsopleiding.

Art. 49. Het in artikel 48 bepaalde globale krediet wordt op het niveau van elke onderneming verdeeld onder de verschillende vakorganisaties, naar verhouding van hun gemiddelde representativiteit in de verschillende organen waarin de werknemers vertegenwoordigd zijn die in de ondernemingen werken.

Deze verdeling, alsmede elke wijziging ervan, zullen onverwijld aan het ondernemingshoofd worden medegedeeld.

Art. 50. Met het oog op de uitoefening door één van de in artikel 46 bedoelde rechthebbenden, van het recht om vakbondsopdrachten te vervullen, dient de in het paritair subcomité vertegenwoordigde vakorganisatie, die de kandidatuur van deze rechthebbende heeft voorgedragen, of de gewestelijke vertegenwoordiger van deze organisatie een aanvraag in bij het ondernemingshoofd of de directie van het personeel.

Deze aanvraag moet zo vlug mogelijk, en in elk geval ten minste 15 dagen voor het begin van de cursussen of seminaries waaraan de rechthebbende wenst deel te nemen, worden toegezonden, en dit teneinde de continuïteit van de dienst te kunnen waarborgen.

Zij gaat vergezeld van de mededeling van de programma's en de roosters van de cursussen of seminaries, en er worden met name alle dagen in gepreciseerd waarvoor om uitoefening van het recht om vakbondsopdrachten te vervullen wordt gevraagd.

Art. 48. Chaque entreprise met a la disposition de l'ensemble des bénéficiaires visés a l'article 46, pour leur permettre de participer a des activités de formation syndicale, un crédit global fixé a 6 jours par mandat effectif et pour la durée du mandat.

Art. 49. Le crédit global pour formation syndicale visé a l'article 48 est réparti au niveau de chaque entreprise entre les différentes organisations syndicales, au prorata de leur représentation moyenne dans les différents organes de représentation des travailleurs fonctionnant dans leurs entreprises.

Cette répartition ainsi que toute modification de celle-ci sont communiquées sans délai au chef d'entreprise.

Art. 50. En vue de l'utilisation du droit de missions syndicales par un des bénéficiaires visés a l'article 46, l'organisation syndicale représentée en sous-commission paritaire qui a présenté la candidature de celui-ci ou le responsable régional de cette organisation, introduit une demande auprès du chef d'entreprise ou de la direction du personnel.

Cette demande doit être transmise le plus tot possible mais au moins 15 jours avant le début des cours ou séminaires auxquels le beneficiaire souhaiterait participer et, ce, afin de permettre d'assurer la continuité du service.

Elle est accompagnée de la communication des programmes et des horaires des cours ou séminaires et indique notamment de maniere précise toutes les journées pour lesquelles l'utilisation du droit de missions syndicales est demandée.

Art. 51. Het ondernemingshoofd kan de aandacht van de vragende vakorganisatie vestigen op het feit dat de gekozen periode voor de deelneming aan de vormingsactiviteiten voor de vakbondsopleiding de arbeidsorganisatie en de activiteit van de onderneming ten zeerste verstoort. In dit geval zoeken het ondernemingshoofd en de vragende vakorganisatie samen naar de middelen die moeten worden aangewend om dit bezwaar te verhelpen en de continuïteit van de dienst te waarborgen.

Art. 51. Le chef d'entreprise peut attirer l'attention de l'organisation syndicale demanderesse sur le fait que la période choisie pour la participation à une activité de formation syndicale perturbe de manière significative l'organisation du travail et l'activité de l'entreprise. Dans ce cas, le chef d'entreprise et l'organisation syndicale demanderesse recherchent ensemble les moyens à mettre en oeuvre pour pallier à cet inconvénient et assurer la continuité du service.

Indien het ondernemingshoofd en de vragende vakorganisatie het hierover niet eens kunnen worden, kan deze laatste een beroep doen op de contactcommissie.

En cas de désaccord persistant à ce sujet entre le chef d'entreprise et l'organisation syndicale demanderesse, celle-ci peut faire appel à la commission de contact.

Art. 52. Ten einde de arbeidsorganisatie niet te verstoren, verbinden de vakorganisaties zich er toe zoveel mogelijk te voorkomen dat het recht om vakbondsopdrachten te vervullen gelijktijdig wordt uitgeoefend door verschillende rechthebbenden die tot dezelfde dienst behoren.

Art. 52. Afin de ne pas perturber l'organisation du travail, les organisations syndicales s'engagent à éviter au maximum l'utilisation simultanée du droit de missions syndicales pour plusieurs bénéficiaires appartenant au même service.

Art. 53. Het gebruik van arbeidsdagen voor vakbondsopleiding, hetwelk in het kader van deze overeenkomst is toegestaan, mag voor de rechthebbenden geen loonderving of verlies van sociale voordelen tot gevolg hebben.

Art. 53. L'utilisation de journées de travail pour formation syndicale, autorisée dans le cadre de la présente convention, ne peut entraîner pour les bénéficiaires une perte de rémunération et d'avantages sociaux.

Ten dien einde betaalt de onderneming aan de werknemer die wordt opgeleid het loon dat hij zou hebben verdiend indien hij zijn gewoon werk had uitgevoerd.

A cet effet, l'entreprise paie au travailleur en formation le salaire qu'il aurait perçu s'il avait accompli son travail habituel.

De vakbondsopdracht wordt gelijkgesteld met werkelijke arbeid, wat ook geldt met het oog op de toekenning van het recht op inhaalrust ten gevolge van arbeidstijdverkorting.

La mission syndicale est assimilée à du travail effectif, y compris pour l'octroi du droit aux repos compensatoires pour réduction de la durée du travail.

De onderneming zendt de vragende vakorganisatie het overzicht toe van de **brutolonen** die voor de vormingsperiodes van de deelnemers werden aangegeven. De staat van de voorschotten wordt uitgesplitst per rechthebbende.

De vakorganisatie betaalt aan de onderneming de voorschotten terug, of geeft hiertoe de opdracht, die overeenkomstig dit artikel werden gestort.

Art. 54. Teneinde het voor de vakorganisaties te vergemakkelijken de kosten te dekken die het gevolg zijn van het op touw zetten van de cursussen voor vakbondsopleiding, alsook om de kosten van de vakbondsopdrachten te vergoeden, zal elke in artikel 1 bedoelde onderneming op het einde van de maand die volgt op het verstrijken van de in artikel 55 bedoelde periodes, ten voordele van het "Fonds de formation syndicale", rekeningnummer 310-0140494-27, per werknemer een som storten van 6,82 EUR per maand gedeeld door 12. De Fediex zal de ontvangen bedragen storten in het "Sociaal Fonds voor de arbeiders van het **groefbedrijf**", dat ze zal verdelen onder de vakorganisaties.

De berekening zal geschieden op basis van de aan de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid aangegeven personeelssterkte.

In geval van betwisting in de onderneming zal aan de R.S.Z. een attest worden gevraagd waarin het aangegeven aantal arbeiders wordt bevestigd.

L'entreprise adresse à l'organisation syndicale demanderesse le relevé des salaires bruts déclarés pour les périodes de formation des participants. L'état des avances est ventilé par bénéficiaire.

L'organisation syndicale rembourse ou fait rembourser à l'entreprise les avances consenties conformément au présent article.

Art. 54. En vue de faciliter aux organisations syndicales la couverture des charges résultant de la mise sur pied des cours de formation syndicale ainsi que l'indemnisation des missions syndicales, chaque entreprise visée à l'article 1er versera au compte numero 310-0140494 - 27 du "Fonds de formation syndicale", à la fin du mois qui suit l'expiration des périodes visées à l'article 55, une somme de 6,82 EUR par mois divisé par 12 par travailleur. Fediex versera les sommes récoltées au "Fonds social des ouvriers de l'industrie des carrières" qui les répartira entre les organisations syndicales.

Le calcul sera fait sur base des effectifs mentionnés à l'Office national de sécurité sociale.

En cas de contestation dans l'entreprise une attestation sera demandée à l'O.N.S.S. certifiant le nombre de travailleurs déclarés.

Art. 55. De partijen zullen drie personen mandateren, die gezamenlijk zullen handelen om de gestorte fondsen te deblokken en die respectievelijk het Algemeen Belgisch Vakverbond, het Algemeen Christelijk Vakverbond van België en de "Union des Producteurs belges de chaux, calcaires, dolomies et produits connexes" zullen vertegenwoordigen.

De vakorganisaties zullen volgens de volgende kalender beschikken over de gestorte fondsen :

- op 15 augustus 2003 voor het 1ste semester 2003;
- op 15 februari 2004 voor het 2de semester 2003;
- op 15 augustus 2004 voor het 1ste semester 2004;
- op 15 februari 2005 voor het 2de semester 2004.

HOOFDSTUK XX. *Betaald educatief verlof*

Art. 56. Om hun respectieve rechten op betaald educatief verlof aan te tonen, moeten de werknemers aan hun werkgever de bewijsstukken overhandigen die het hoofd van de **onderwijsinrichting** hun moet uitreiken, met name :

1. een getuigschrift waaruit de regelmatige inschrijving blijkt en waarin de **vorming(en)** waarvoor de werknemer is ingeschreven, het aantal uren vorming en het **tijdschema** worden vermeld;

Art. 55. Les parties donneront mandat a trois personnes agissant conjointement pour débloquer les fonds versés et représentant, de première part, la Fédération Générale du travail de Belgique, de deuxième part la Confédération des syndicats chrétiens de Belgique, et de troisième part, "l'Union des producteurs belges de chaux, calcaires, dolomies et produits connexes".

Les organisations syndicales disposeront des fonds versés selon le calendrier suivant :

- le 15 août 2003 pour le 1er semestre 2003;
- le 15 février 2004 pour le 2ème semestre 2003;
- le 15 août 2004 pour le 1er semestre 2004;
- le 15 février 2005 pour le 2ème semestre 2004.

CHAPITRE XX. - *Congés éducation payés*

Art. 56 Pour établir leurs droits respectifs aux congés éducation payés, les travailleurs doivent remettre a leur employeur les documents justificatifs que le chef d'établissement d'enseignement est tenu de leur délivrer, a savoir :

1. une attestation d'inscription régulière reprenant la ou les formations auxquelles le travailleur est inscrit, le nombre d'heures qu'elles comportent ainsi que leur calendrier;

2. een getuigschrift waaruit de regelmatige aanwezigheid blijkt en waarin het aantal uren cursus waaruit het kwartaal bestaat, het werkelijk gegeven aantal uren vorming, het aantal uren aanwezigheid van de werknemer en het aantal uren geoorloofd en ongeoorloofd verzuim worden vermeld;
3. in voorkomend geval, een getuigschrift waaruit blijkt dat de werknemer die van het betaald educatief verlof gebruik wenst te maken om examens van de tweede zitting voor te bereiden en af te leggen, aan deze tweede zitting moet deelnemen en waarin de data hiervan worden aangegeven.

Art. 57. De werknemers verwittigen onmiddellijk hun werkgever wanneer zij de aan gang zijnde cursussen niet meer volgen of onderbreken.

Art. 58. Het betaald educatief verlof wordt in de onderneming door de ondernemingsraad vastgesteld of, bij ontstentenis ervan, in gemeenschappelijk overleg tussen de werkgever en de vakbondsafvaardiging of bij gebrek hiervan, tussen de werkgever en de werknemer.

Bij deze vaststelling wordt er zowel rekening gehouden met de vereisten van de arbeidsorganisatie in de onderneming, als met de belangen en de eigen toestand van elke werknemer. Dit betaald educatief verlof wordt vastgesteld bij toepassing en in het kader van artikel 113 van de herstellwet van 22 januari 1985 (Belgisch Staatsblad van 24 januari 1985), houdende sociale bepalingen.

2. une attestation d'assiduité indiquant le nombre d'heures de cours que comporte le trimestre, le nombre d'heures de formation effectivement données, le nombre d'heures auxquelles le travailleur a assisté et le nombre d'heures d'absences justifiées et injustifiées;
3. le cas échéant, en ce qui concerne le travailleur souhaitant utiliser du congé éducation payé pour préparer et présenter des examens de seconde session, une attestation démontrant qu'il est tenu de participer à cette seconde session et en indiquant les dates.

Art. 57. Les travailleurs préviennent immédiatement leur employeur de leur abandon ou de leur interruption des formations en cours.

Art. 58. Les congés éducation payés sont planifiés dans l'entreprise par le conseil d'entreprise ou, à défaut de celui-ci, d'un commun accord entre l'employeur et la délégation syndicale de l'entreprise ou, à défaut de celle-ci, d'un commun accord entre l'employeur et le travailleur.

Cette planification tient compte tant des exigences de l'organisation du travail au sein de l'entreprise que des intérêts et situations propres à chaque travailleur. Elle se fait en application et dans le cadre de l'article 113 de la loi de redressement du 22 janvier 1985 Moniteur beige du 24 janvier 1985), portant des dispositions sociales.

De ondernemingshoofden verbinden er zich evenwel toe alles in het werk te stellen om het de werknemers mogelijk te maken zich in te schrijven voor de in deze wet voorziene cursussen. Indien men het hierover niet eens kan worden op het niveau van de ondernemingsraad of, bij ontstentenis ervan, tussen de werkgever en de vakbondsafvaardiging, kunnen de vakorganisaties een beroep doen op de in artikel 68 vermelde **contactcommissie**, die haar goede diensten zal aanbieden om het geschil te regelen.

Art. 59. De vereisten inzake arbeidsorganisatie en de noodzaak om het werk degelijk te organiseren, rekening houdend met het aantal afwezigheden en met de duur ervan voor de toekenning van kredieturen, impliceren dat de rechthebbende werknemers de werkgever ten minste 15 dagen op voorhand moeten verwittigen, behalve in geval van overmacht.

HOOFDSTUK XXI.

Instandhouding van het gereedschap

Art. 60. Er wordt door de werkgeversafgevaardigden en de afvaardiging van de werklieden overeengekomen dat er op het niveau van de onderneming kan worden onderhandeld over akkoorden in verband met de instandhouding van het gereedschap.

Deze akkoorden zullen slechts gelden nadat zij door de nationale vakorganisaties zijn bekrachtigd.

HOOFDSTUK XXII. *Sociale vrede*

Art. 61. De sociale vrede wordt gewaarborgd voor de duur van deze collectieve arbeidsovereenkomst.

Les chefs d'entreprises s'engagent toutefois à mettre tout en oeuvre pour permettre aux travailleurs de s'inscrire dans les formations prévues par cette loi. En cas de désaccord persistant à ce sujet au niveau du conseil d'entreprise, ou à défaut de celui-ci, entre l'employeur et la délégation syndicale, les organisations syndicales peuvent faire appel à la commission de contact prévue à l'article 68 qui apportera ses bons offices pour régler le différend.

Art. 59. Pour tenir compte des impératifs de l'organisation du travail et de la nécessité d'assurer convenablement celle-ci en fonction du nombre et de la durée des absences afférentes à l'octroi des crédits d'heures, les travailleurs bénéficiaires avertissent l'employeur de leurs absences au moins 15 jours à l'avance, sauf en cas de force majeure.

CHAPITRE XXI.

Sauvegarde de l'outil

Art. 60. Il est convenu entre les délégations patronales et ouvrières que des accords pourront être négociés sur le plan de l'entreprise en ce qui concerne la sauvegarde de l'outil.

Ces accords ne seront valables qu'après avoir été ratifiés par les organisations syndicales nationales.

CHAPITRE XXII. - *Paix sociale*

Art. 61. La paix sociale sera assurée pendant la durée de la présente convention collective de travail.

Bijgevolg zal geen enkele complementaire of aanvullende eis van algemene of collectieve aard die van aard zou zijn de door deze collectieve arbeids-overeenkomst voorziene verplichtingen van de ondernemingen uit te breiden of te wijzigen, op regionaal of ondernemingsvlak, van 1 januari 2003 tot 31 december 2004, hetzij samen, hetzij afzonderlijk, ingeleid of gesteund worden door de betrokken representatieve werknemersorganisaties die vertegenwoordigd zijn in het Paritair Subcomité voor het bedrijf van de groeven van niet uit te houwen kalksteen en van de kalkovens, van de bitterspaatgroeven en -ovens op het gehele grondgebied van het Rijk.

Onverminderd de wijzigingen van de loonregeling en van de arbeidsvoorwaarden van één of verschillende werknemers, die het gevolg zijn van een reorganisatie van de arbeid of van grondige veranderingen in de onderneming, mag geen enkele aanvraag om verhoging leiden tot een algemene verhoging, op korte of lange termijn, voor één of verschillende categorieën van werknemers.

Deze bepalingen gelden niet voor een werkgever die de sociale wetten of de paritaire overeenkomsten slechts gebrekkig toepast, nadat de normale verzoeningsprocedure is uitgeput.

Art. 62. Elke onderneming die onder het toepassingsgebied valt van deze overeenkomst zal op rekening 310-0144888-56 van het "Fonds voor arbeidsvrede", op het einde van de maand die volgt op het verstrijken van de in artikel 67 bedoelde periodes, ten voordele van de vakorganisaties die vertegenwoordigd zijn in het paritair subcomité, een som storten van 104,12 EUR : 12, per werknemer en per maand. Fediex zal de ontvangen bedragen storten in het "Sociaal Fonds voor de arbeiders van het groefbedrijf", dat ze zal verdelen onder de vakorganisaties.

Par conséquent, aucune revendication complémentaire ou supplétive a caractère général ou collectif, qui serait de nature à étendre ou modifier les engagements des entreprises prévus par la présente convention collective de travail ne sera introduite ou soutenue au niveau régional ou des entreprises du 1er janvier 2003 au 31 décembre 2004, soit conjointement, soit séparément, par les organisations représentatives des travailleurs intéressés, représentées à la **Sous-commission paritaire de l'industrie des carrières de calcaire non taille et des fours à chaux, des carrières de dolomies et des fours à dolomies de tout le territoire du Royaume.**

Sans préjudice des modifications du système de rémunération et des conditions de travail intéressant un ou plusieurs travailleurs résultant, soit d'une réorganisation du travail, soit de transformations sérieuses de l'entreprise, aucune demande d'augmentation ne peut entraîner d'augmentation généralisée, à brève ou à longue échéance, d'une ou plusieurs catégories de travailleurs.

Ces dispositions ne sont pas valables à l'égard d'un employeur qui n'appliquerait qu'imparfaitement les lois sociales ou les conventions paritaires, après épuisement de la procédure normale de conciliation.

Art. 62. Chaque entreprise entrant dans le **champ** d'application de la présente convention versera au compte 310-0144888-56 du "Fonds de paix sociale", à la fin du mois qui suit l'expiration des périodes visées à l'article 67, au profit des organisations syndicales représentées à la **sous-commission paritaire**, une somme de 104,12 EUR: 12, par travailleur et par mois. Fediex versera les sommes récoltées au "Fonds Social des ouvriers de l'industrie des carrières" qui les répartira entre les organisations syndicales.

De berekening zal geschieden op basis van de aan de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid aangegeven personeelssterkte.

In geval van betwisting over het aantal werknemers die in een onderneming zijn tewerkgesteld, zal er aan de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid een getuigschrift worden gevraagd waaruit het aantal aangegeven werknemers blijkt.

Art. 63. Die storting is evenwel onderhevig aan de uitdrukkelijke voorwaarde dat geen enkel sociaal conflict uitbreekt tussen 1 januari 2003 en 31 december 2004, zoals wordt bepaald in artikel 64.

Art. 64. Als een onregelmatige, gehele of gedeeltelijke staking van meer dan twee werkdagen uitbreekt, dan heeft dit voor de onderneming die in het conflict is betrokken, automatisch de vrijstelling van de bijdragen aan het "Fonds voor arbeidsvrede" tot gevolg. Deze vrijstelling stemt overeen met :

- de bijdragen van 1 maand, indien het conflict niet langer duurt dan 5 werkdagen;
- de bijdragen voor 3 maanden indien het conflict langer duurt dan 5 werkdagen maar niet langer dan 10 werkdagen;
- de bijdragen van 6 maanden indien het conflict langer duurt dan 10 werkdagen.

Le calcul se fera sur base des effectifs mentionnés a l'Office national de sécurité sociale.

En cas de contestation sur le nombre de travailleurs occupés dans une entreprise, une attestation sera demandée a l'Office national de sécurité sociale certifiant le nombre de travailleurs déclarés.

Art. 63. Ce versement est toutefois subordonné a la condition expresse qu'aucun **conflit** social ne survienne entre le 1er janvier 2003 et le 31 décembre 2004 ainsi qu'il est précisé a l'article 64.

Art. 64. Si une grève irrégulière, totale ou partielle de plus de deux jours ouvrables était déclenchée, elle entraînerait automatiquement en faveur de l'entreprise concernée par le conflit une dispense de cotisations au "Fonds de paix sociale" correspondant a :

- **1 mois** de cotisations si le conflit n'excède pas 5 jours ouvrables;
- 3 mois de cotisations si le conflit dure plus de 5 jours ouvrables sans excéder 10 jours ouvrables;
- 6 mois de cotisations si le conflit dure plus de 10 jours ouvrables.

Onder onregelmatige staking moet worden verstaan : elke staking die is uitgebroken zonder dat de procedure van verzoening en sociale vrede, beschreven in artikel 65, werd toegepast; of elke staking die tot doel heeft een eis kracht bij te zetten betreffende een bepaald onderwerp dat door een nationale of regionale collectieve overeenkomst of door een ondernemingsovereenkomst wordt geregeld.

Art. 65. Geen enkele stakings- of lock-outactie noch enige andere bestwistingsactie mag ingesteld of gesteund worden voor afloop van een actie-aanzegging van vijf werkdagen, die slechts kan worden neergelegd na uitputting en het mislukken van alle overleg- en verzoeningsmiddelen bepaald in hiernavolgende procedure:

1. Wanneer een individuele of collectieve vraag niet binnen een, rekening houdend met de complexiteit van het probleem, door beide partijen aanvaarde redelijke termijn kan worden opgelost via de hiërarchische weg, doet de vakbondsafvaardiging beroep op de vakbondsvrijgestelden om het onderzoek van de bedoelde kwestie voort te zetten op ondernemingsvlak.
2. In geval van mislukking van de onderhandelingen op ondernemingsvlak vraagt de meest gereede partij de bijeenroeping van het permanent verzoeningsbureau van het paritair subcomité, dat zal moeten bijeenkomen binnen zeven werkdagen volgend op de aanvraag.
3. Slechts na afloop van een termijn van zeven werkdagen zonder vergadering van het verzoeningsbureau of bij vaststelling van de onmogelijkheid een oplossing te bekomen voor het conflict op het vlak van het verzoeningsbureau en na opstelling van een proces-verbaal van niet-verzoening kan de actie-aanzegging van vijf werkdagen worden neergelegd.

Par grève irrégulière, il y a lieu d'entendre toute grève qui aurait été déclenchée sans que la procédure de conciliation et de paix sociale décrite à l'article 65 ci-dessous aient été respectées ou qui viserait à appuyer une revendication portant sur une matière réglée par une convention collective nationale, régionale ou d'entreprise.

Art. 65. Aucune action de grève ou de lock-out, ni aucune autre action de contestation ne pourra être déclenchée ou soutenue avant écoulement d'un préavis d'action de cinq jours ouvrables qui ne pourra être déposé qu'après épuisement et échec de tous les moyens de concertation et de conciliation définis dans la procédure ci-dessous:

1. Lorsqu'une demande individuelle ou collective ne peut être solutionnée par la voie hiérarchique dans un délai raisonnable accepté de part et d'autre, en regard de la complexité du problème, la délégation syndicale fait appel aux permanents syndicaux pour continuer l'examen de la question en cause sur le plan de l'entreprise.
2. En cas d'échec des négociations au niveau de l'entreprise, la partie la plus diligente demande la convocation du bureau permanent de conciliation de la sous-commission paritaire qui devra se réunir dans les sept jours ouvrables suivant la demande.
3. Ce n'est qu'après l'écoulement du délai de sept jours ouvrables sans réunion du bureau de conciliation ou en cas de constat de l'impossibilité de solutionner le conflit au niveau du bureau de conciliation et rédaction d'un procès verbal de carence que le préavis d'action de cinq jours ouvrables pourra être déposé.

Art. 66. Elke betwisting betreffende het onregelmatige aspect van de staking en bijgevolg betreffende de toepassing van artikel 64 zal worden voorgelegd aan de voorzitter van het Paritair Comité voor het groeibedrijf, alvorens eventueel enige andere gerechtelijke procedure wordt aangevat.

Art. 67. De partijen zullen drie personen mandateren, die gezamenlijk zullen handelen om de gestorte fondsen te deblokeren en die respectievelijk het Algemeen Belgisch Vakverbond, het Algemeen Christelijk Vakverbond en de "Union des producteurs belges de chaux, calcaires, dolomies et produits connexes" zullen vertegenwoordigen.

Op voorwaarde dat de voorwaarden van dit akkoord worden nageleefd zullen de vakorganisaties over de gestorte fondsen kunnen beschikken volgens het volgende tijdschema :

- op 15 augustus 2003 voor het 1ste semester 2003;
- op 15 februari 2004 voor het 2de semester 2003;
- op 15 augustus 2004 voor het 1ste semester 2004;
- op 15 februari 2005 voor het 2de semester 2004.

HOOFDSTUK XXIII. *Betwistingen*

Art. 68. Elke betwisting betreffende de interpretatie of de toepassing van deze collectieve overeenkomst zal, op initiatief van de meeste gerede partij, worden voorgelegd aan ofwel het contactcomité ofwel het verzoeningsbureau dat op het niveau van het paritair subcomité wordt bijeengeroepen.

Art. 66. Toute contestation portant sur le caractère irrégulier de la grève et portant sur l'application de l'article 64, sera soumise au Président de la Commission paritaire de l'industrie des carrières avant toute autre procédure judiciaire éventuelle.

Art. 67. Les parties donneront mandat a trois personnes agissant conjointement pour débloquer les fonds versés et représentant de première part la Fédération générale du travail de Belgique, de deuxième part la Confédération des syndicats chrétiens de Belgique et de troisième part "l'Union des producteurs belges de chaux, calcaires, dolomies et produits connexes".

Moyennant le respect des conditions qui figurent dans le présent accord, les organisations syndicales disposeront des fonds versés selon le calendrier suivant :

- le 15 août 2003 pour le 1er semestre 2003;
- le 15 février 2004 pour le 2ème semestre 2003;
- le 15 août 2004 pour le 1er semestre 2004;
- le 15 février 2005 pour le 2ème semestre 2004.

CHAPITRE XXIII. *Contestations*

Art. 68. Toute contestation relative a l'interprétation ou a l'application de la présente convention collective sera soumise par la partie la plus diligente soit a la commission de contact soit au bureau de conciliation établi au niveau de la sous-commission paritaire.

HOOFDSTUK XXIV.

Duur van de collectieve arbeidsovereenkomst

Art. 69. Deze collectieve arbeidsovereenkomst treedt in werking op 1 januari 2003 en houdt op van kracht te zijn op 31 december 2004, uitgezonderd artikel 38.1, eerste lid, dat van toepassing blijft tot 30 juni 2005, en uitgezonderd de artikels 70 en 71 die worden gesloten voor onbepaalde duur en die kunnen worden opgezegd door elk van de partijen mits een opzeggingstermijn van 6 maanden, bij een ter post aangetekende brief gericht aan de andere partij, en dat ten vroegste vanaf 1 januari 2004.

HOOFDSTUK XXV. *Bijzondere bepaling*

Art. 70. Dit artikel heeft tot doel de praktische uitwerkingsmodaliteiten te omschrijven van de wet van 26 juli 1996 tot bevordering van de werkgelegenheid en tot preventieve vrijwaring van het concurrentievermogen, en inzonderheid de maximale beschikbare marge te bepalen voor de onderhandelingen over de sectorale akkoorden inzake sociale programmatie.

Voor de sector bepaald in artikel 1 hierboven, en de ondernemingen die ertoe behoren, is de maximale beschikbare onderhandelingsmarge voor de akkoorden inzake sociale programmatie voor elke periode van twee jaar gelijk aan de maximale marge voor de evolutie van de loonkosten, bepaald op interprofessioneel vlak, door de regering en/of de sociale partners (CRB en/of NAR), verminderd met de gecumuleerde percentages van de indexaanpassingen die op eender welk moment gedurende de voorafgaande twee kalenderjaren hebben plaatsgehad.

Afgezien van de toepassing van artikel 68 hierboven houdt dit artikel op van kracht te zijn in geval van opheffing van elk mechanisme van maximale marges van de evolutie van de loonkosten zoals bepaald door de wet van 26 juli 1996.

CHAPITRE XXIV.

Durée et dénonciation de la convention collective de travail

Art. 69. La présente convention collective de travail entre en vigueur le 1er janvier 2003 et cesse de l'être le 31 décembre 2003, à l'exception de l'article 38.1 alinea 1er qui est d'application jusqu'au 30 juin 2005, et à l'exception des articles 70 et 71 qui sont conclus pour une durée indéterminée et qui pourront être dénoncés par chacune des parties moyennant un préavis de 6 mois notifié par lettre recommandée à l'autre partie, et ce au plus tôt à partir du 1er janvier 2004.

CHAPITRE XXV. *Clause particulière*

Art. 70. Le présent article a pour objectif de préciser les modalités pratiques de mise en oeuvre de la loi du 26 juillet 1996 relative à la promotion de l'emploi et à la sauvegarde préventive de la compétitivité, et plus précisément de définir la marge maximale disponible pour la négociation des accords sectoriels de programmation sociale.

Pour le secteur tel que défini à l'article 1er ci-dessus, et les entreprises qui en relèvent, la marge maximale disponible pour la négociation des accords de programmation sociale est égale, pour chaque période de deux ans, à la marge maximale pour l'évolution du coût salarial définie au niveau interprofessionnel, par le gouvernement et/ou les partenaires sociaux (CCE et/ou CNT), diminuée des pourcentages cumulés des indexations intervenues à un quelconque moment au cours des deux années civiles précédentes.

Sans préjudice de l'application de l'article 68 ci-dessus, le présent article cessera d'être en vigueur en cas d'abrogation de tout mécanisme de marge maximale d'évolution du coût salarial tel que celui qui est défini par la loi du 26 juillet 1996.

Art. 71. In geval van onderhandeling van aanvullende voorwaarden bij een sectoraal akkoord in de ondernemingen waar het lokaal gemiddeld bruto-uurloon hoger is dan het loon dat als referentie werd genomen voor de sectorale onderhandeling, mogen de kosten van deze voorwaarden niet hoger zijn dan een percentage van dat verschil, gelijk aan de kosten van het sectoraal akkoord uitgedrukt in percenten, verminderd met de gecumuleerde percentages van de indexeringen die op enig moment in de loop van de twee voorafgaande kalenderjaren gebeurd zijn.

Art. 71. En cas de négociation d'une modalisation complémentaire a un accord sectoriel dans les entreprises dont le salaire horaire brut moyen local est supérieur au salaire pris comme référence pour la négociation sectorielle, le coût de ces modalités ne pourra être supérieur a un pourcentage de ce différentiel égal au coût de l'accord sectoriel exprimé en pour cent diminué des pourcentages cumulés des indexations intervenues a un quelconque moment au cours des deux années civiles précédentes.